

SPRIEVODCA ŠKOLSKÝM ROKOM

2021/2022

Obsah

Úvodné slovo ministra.....	3
ORGANIZAČNÉ POKYNY MŠVVaŠ SR PRE ŠKOLSKÝ ROK 2021/2022.....	4
1 Organizácia školského roka	4
1.1 Obdobie školského vyučovania.....	4
1.2 Školské prázdniny	4
2 Celoslovenské testovania žiakov základných škôl	5
2.1 Celoslovenské testovanie žiakov 5. ročníka (T5).....	5
2.2 Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl (T9).....	5
2.3 Celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov ZŠ	6
3 Maturitná skúška.....	6
4 Medzinárodné merania	7
5 Súťaže.....	8
6 Účinnosť	9
INFORMAČNÝ SERVIS.....	10
1 Výchovno-vzdelávací proces v čase krízovej situácie	10
1.1 Právne predpisy	10
1.2 Dištančné vzdelávanie	13
1.3 Úprava obsahu vzdelávania	14
1.4 Adaptácia na návrat žiakov do škôl.....	15
2 Dokumentácia a legislatíva	15
2.1 Školské tlačivá, poskytovanie informácií a štatistické zisťovania.....	15
2.2 Prehľad právnych a rezortných predpisov vydaných od 1. 1. 2020	16
3 Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci	17
4 Podpora ochrany a dodržiavania ľudských práv a slobôd v prostredí škôl a školských zariadení.....	22
4.1 Práva detí	22
4.2 Žiacke školské rady	23
4.3 Bezpečnosť a prevencia	24
4.4 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.....	29
5 Inkluzívne vzdelávanie a školská integrácia	29
5.1 Vytváranie inkluzívneho a nediskriminačného prostredia.....	29
5.2 Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a školská integrácia	31
5.3 Národnostné menšiny.....	32
5.4 Vzdelávanie detí cudzincov.....	35

6 Predprimárne vzdelávanie	35
7 Vybrané oblasti výchovy a vzdelávania.....	37
7.1 Cudzie jazyky	37
7.2 Digitalizácia	38
7.3 Globálne vzdelávanie	39
7.4 Mediálna výchova a kritické myslenie	44
7.5 Zdravie a pohyb	45
7.6 Vzdelávanie založené na objavovaní a bádání	46
7.7 Finančná gramotnosť a podnikateľské zručnosti	48
7.8 Slovenský jazyk ako druhý jazyk.....	48
8 Odborné školstvo a duálne vzdelávanie	49
9 Vzdelávanie v základných umeleckých školách a jazykových školách	49
10 Neformálne vzdelávanie	50
11 Vzdelávacie zdroje	53
11.1 Didaktické prostriedky so schvaľovacou a odporúčacou doložkou	53
11.2 Digitálne vzdelávacie zdroje.....	53
12 Voľba kariéry a celoživotné vzdelávanie	54
12.1 Kariérová výchova a poradenstvo, prijímanie na stredné školy	54
12.2 Celoživotné vzdelávanie.....	55
12.3 Možnosti štúdia na vysokých školách	57
13 Granty a medzinárodné projekty	58

Úvodné slovo ministra

Vážení riaditelia, učitelia, pedagogickí a odborní zamestnanci,

opäť sa Vám touto cestou prihovám, tentokrát v Sprievodcovi školským rokom 2021/2022. Verím, že cez leto všetci načerpáme potrebnú energiu, oddýchneme si a v septembri sa vrátíme do škôl, ktoré budú bezpečnejšie a dočkajú sa aj dlho očakávaných zmien.

V uplynulom roku som sa s mnohými z Vás stretol pri pravidelných návštevách škôl. Veľmi ma teší, že aj napriek obmedzeniam spôsobeným koronavírusom, ste sa venovali svojim žiakom a školám na 100 %. Chcem vyzdvihnúť Vaše nasadenie a nadšenie, s ktorými ste to robili.

Videl som učiteľov, ktorí si kreatívne poradili s výučbou – učiteľov, ktorí v triedach robili pokusy, zatiaľ čo ich žiaci boli pripojení online. Alebo učiteľov, ktorí využívali iné nástroje, ako sa spojiť so žiakmi či doručovali žiakom pracovné listy. Aj preto sme školám zasielali financie na zabezpečenie digitálnej techniky, za ktoré ste mnohí zakúpili žiakom a učiteľom tablety či potrebnú techniku. Na jeseň nás navyše očakáva ďalšia výrazná investícia do digitálnych technológií.

Robí mi tiež veľkú radosť, že ste prejavili záujem o projekty, ktoré sme vyhlasovali a že ste sa do nich aktívne zapájali a pomohli ste tak svojim žiakom napredovať a vytvárať pre nich čo najpodnetnejšie prostredie na školách.

Za posledné obdobie si aj vďaka Vášmu nasadeniu a Vašej práci mnohí uvedomili, aké dôležité je vzdelanie a aké dôležité je postavenie učiteľa v spoločnosti.

Rok, ktorý máme za sebou, bol naozaj dynamický. Ale bol to aj rok nových aktivít, výziev a iniciatív. Či už to boli príspevky na vybavenie jedální, zakúpenie kníh do knižníc, doučovanie či digitálnu techniku. Vyčlenili sme tiež financie na udržanie pracovných miest zamestnancov v základných umeleckých školách, ako aj v materských školách.

Tým najvýraznejším plánom, na ktorom sme v uplynulom roku pracovali a ktorý nás čaká, je rozsiahly Plán obnovy. V ňom školstvo čaká množstvo potrebných zmien, opatrení, ale aj investícií, z ktorých prvé by sme mali vidieť už behom nadchádzajúceho školského roka.

Dúfam, že v novom školskom roku sa nám spoločne podarí školstvo aj naďalej robiť lepším, modernejším a posúvať ho vpred. Želám Vám do nového školského roka veľa entuziazmu, energie a veľa úspechov.

Branislav Gröhling

minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

ORGANIZAČNÉ POKYNY MŠVVaŠ SR PRE ŠKOLSKÝ ROK 2021/2022

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo školstva“) podľa § 150 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydáva nasledovné pokyny k organizácii školského roka 2021/2022.

1 Organizácia školského roka

(§ 150 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z., vyhláška MŠVVaŠ SR č. 231/2009 Z. z.)

1.1 Obdobie školského vyučovania

- Školský rok sa začína 1. septembra 2021. Školské vyučovanie sa začína **2. septembra 2021** (štvrtok). Školské vyučovanie v prvom polroku školského roka sa končí **31. januára 2022** (pondelok).
- Školské vyučovanie v druhom polroku školského roka sa začína **1. februára 2022** (utorok) a končí sa **30. júna 2022** (štvrtok).

1.2 Školské prázdniny

Termíny školských prázdnin (okrem materských škôl) v školskom roku 2021/2022 sú uvedené v *Tabuľke 1* a termíny školských prázdnin na školské roky 2022/2023 a 2023/2024 sú v *Prílohe 1*.

Tabuľka 1

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2021/2022

Prázdniny	Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné	27. október 2021 (streda)	28. október – 29. október 2021	2. november 2021 (utorok)
vianočné	22. december 2021 (streda)	23. december 2021 – 7. január 2022	10. január 2022 (pondelok)
polročné	3. február 2022 (štvrtok)	4. február 2022 (piatok)	7. február 2022 (pondelok)
jarné	Košický kraj, Prešovský kraj	18. február 2022 (piatok)	21. február – 25. február 2022 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	25. február 2022 (piatok)	28. február – 4. marec 2022 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	4. marec 2022 (piatok)	7. marec – 11. marec 2022 (pondelok)
veľkonočné	13. apríl 2022 (streda)	14. apríl – 19. apríl 2022	20. apríl 2022 (streda)
letné	30. jún 2022 (štvrtok)	1. júl – 2. september 2022	5. september 2022 (pondelok)

Prevádzka materských škôl sa počas školských prázdnin bude zabezpečovať v súlade s informatívnym materiálom *Materská škola a školské prázdniny*, ktorý je dostupný na <https://www.minedu.sk/matrska-skola-a-skolske-prazdniny/>.

Prevádzka každej MŠ zaradenej v sieti škôl a školských zariadení SR, bez ohľadu na jej zriaďovateľa, sa v čase letných prázdnin preruší najmenej na tri týždne nepretržite.

2 Celoslovenské testovania žiakov základných škôl

(§ 155 zákona č. 245/2008 Z. z.)

Celoslovenské testovania žiakov základných škôl sa uskutočnia v termínoch podľa *Tabuľky 2*.

Tabuľka 2

Prehľad termínov Testovanie 5 (T5) a Testovanie 9 (T9) 2022

Testovanie	Termín	Predmet
T5	18. 5. 2022 (streda)	matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra*
T9 riadny termín	6. 4. 2022 (streda)	matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra*
	7. 4. 2022 (štvrtok)	slovenský jazyk a slovenská literatúra*, ukrajinský jazyk a literatúra**
T9 náhradný termín	21. 4. 2022 (štvrtok)	matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra*
	22. 4. 2022 (piatok)	slovenský jazyk a slovenská literatúra*, ukrajinský jazyk a literatúra**

* základná škola s vyučovacím jazykom maďarským ** základná škola s vyučovacím jazykom ukrajinským

2.1 Celoslovenské testovanie žiakov 5. ročníka (T5)

- Testovanie žiakov sa uskutoční vo všetkých základných školách SR z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra (okrem ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským) a maďarský jazyk a literatúra (na ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským).
- Testovania sa zúčastnia všetci žiaci 5. ročníka ZŠ vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, okrem žiakov vzdelávaných podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím.
- Informácie o Testovaní 5 sú zverejňované na <https://www.nucem.sk/sk/merania/narodne-merania/testovanie-5>.

2.2 Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl (T9)

- Testovanie žiakov sa uskutoční z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra (okrem škôl s vyučovacím jazykom maďarským), maďarský jazyk a literatúra (v školách s vyučovacím jazykom maďarským) a z predmetov slovenský jazyk a slovenská literatúra

(v školách s vyučovacím jazykom maďarským), ukrajinský jazyk a literatúra (na školách s vyučovacím jazykom ukrajinským).

- b. Testovania sa zúčastnia všetci žiaci 9. ročníka ZŠ a 4. ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, okrem žiakov vzdelávaných podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím.
- c. Informácie o Testovaní 9 sú zverejňované na <https://www.nucem.sk/sk/merania/narodne-merania/testovanie-9>.

2.3 Celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov ZŠ

(§ 58 zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

- a. MŠVVaŠ SR zabezpečí v súčinnosti so základnými školami, vysokými školami a športovými organizáciami celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov. Informácie o testovaní sú zverejnené na <https://www.testovanieziakov.sk/stranka/vseobecne-informacie>.
- b. Testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov ZŠ je potrebné uskutočniť v termíne **od 2.9.2021 do 29.10.2021** vo všetkých základných školách v SR okrem základných škôl pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. **Výsledky** žiakov zadajú školy do ISTŽ – <https://www.testovanieziakov.sk>, a to najneskôr **do 30. novembra 2021**. Súbor testov je pre oba ročníky rovnaký. Metodické pokyny pre testovanie, batéria testov, postupy a súvisiace inštruktážne videá sú verejne dostupné na stránke <https://www.testovanieziakov.sk/stranka/metodicke-pokyny-pre-testovanie>.
- c. Po uzatvorení celoslovenského testovania pohybových predpokladov bude možné **v januári 2022** vytlačiť žiakom z ISTŽ **certifikáty**. V rámci certifikátu dostane žiak a rodič informáciu, aké sú pohybové predpoklady žiaka a na akej úrovni sa žiak nachádza v jednotlivých motorických testoch vo vzťahu k ostatnej populácii vo svojej vekovej kategórii.
- d. Za prípravu a metodické riadenie priebehu testovania pohybových predpokladov žiakov zodpovedá *Národné športové centrum*. Za organizačné zabezpečenie testovania je zodpovedný riaditeľ školy.

3 Maturitná skúška

(§76 a §77 zákona č. 245/2008 Z. z., vyhláška Ministerstva školstva SR č. 318/2008 Z. z.)

- a. **Riadny termín** externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky (ďalej EČ a PFIČ MS) sa uskutoční od **15. marca 2022** (utorok) až **18. marca 2022** (piatok) z predmetov podľa *Tabuľky 3*.
- b. **Náhradný termín** EČ a PFIČ MS sa uskutoční v termíne **5. – 8. apríl 2022**.

- c. **Opravný termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2020/2021** sa uskutoční v termíne **3. – 8. septembra 2021** a opravný termín EČ a PFIČ MS **pre školský rok 2021/2022** sa uskutoční v termíne **5. – 8. septembra 2022**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr **2. augusta 2021, resp. 2022**.

Tabuľka 3

Prehľad termínov EČ a PFIČ MS 2022

Testovanie	Termín	Predmet
riadny termín	15. 3. 2022	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra
	16. 3. 2022	cudzí jazyky
	17. 3. 2022	matematika
	18. 3. 2022	slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra
náhradný termín	5. – 8. 4. 2022	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzí jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra
opravný termín	3. – 8. 9. 2021*	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzí jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra
	3. – 8. 9. 2022**	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzí jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra

*opravný termín pre školský rok 2020/2021; **opravný termín pre školský rok 2021/2022

- Termíny **internej časti MS**, okrem PFIČ MS, určia jednotlivým stredným školám vo svojej pôsobnosti príslušné OŠ OÚ v čase od **23. mája 2022** do **10. júna 2022**.
- Informácie o maturitnej skúške sú zverejňované na <https://www.nucem.sk/sk/merania/narodne-merania/maturita>

4 Medzinárodné merania

(§ 154 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z.)

Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM) zabezpečuje medzinárodné merania na hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania, do ktorých sa Slovenská republika zapája. **Príprava** hlavných a pilotných meraní bude prebiehať v mesiacoch **september až november 2021**, kedy budú tiež oslovené vybrané základné a stredné školy. Vybraným školám poskytne NÚCEM všetky potrebné materiály a pokyny k realizácii merania a všetky súvisiace dotazníky. Školy, ktoré boli príslušným medzinárodným centrom vybrané do administrácie, sú povinné sa do merania zapojiť a zúčastniť sa ho.

- a. Administrácia hlavného merania medzinárodnej štúdie **OECD PISA 2022** (čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť 15-ročných žiakov ZŠ a SŠ) sa uskutoční **v elektronickej podobe** v období **apríl – máj 2022**. Hlavnou doménou štúdie PISA 2022 je **matematická gramotnosť**. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov a riaditeľov zúčastnených škôl. Podrobné informácie o medzinárodnej štúdii OECD PISA sú zverejnené na <https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/pisa>.
- b. Administrácia hlavného merania medzinárodnej štúdie **IEA ICCS 2022** zameranej na občianske vzdelávanie a občiansku výchovu žiakov 8. ročníka základnej školy, resp. zodpovedajúceho ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom v SR, sa uskutoční v období **marec – apríl 2022 v elektronickej podobe**. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov, riaditeľov a učiteľov vyučujúcich žiakov zúčastnených škôl. Informácie o štúdii ICCS sú zverejnené na <https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/iccs>.
- c. Administrácia pilotného merania medzinárodnej štúdie **IEA TIMSS 2023** zameranej na zisťovanie matematických a prírodovedných vedomostí a zručností žiakov 4. ročníka základnej školy v SR sa uskutoční v **elektronickej podobe** v období **február – marec 2022**. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov, rodičov žiakov, riaditeľov a učiteľov vyučujúcich žiakov 4. ročníka zúčastnených škôl. Informácie o štúdii TIMSS sú zverejnené na <https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/timss>

5 Súťaže

Predmetové súťaže, umelecké súťaže, súťaže v odborných teoretických vedomostiach a praktických zručnostiach, súťaže pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, súťaže pre školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín a športové súťaže sa riadia smernicou č. 23/2017 o súťažiach, ktorá bola vydaná v súlade s ustanovením § 14 ods. 6 písm. n) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“) a § 5 ods. 6 zákona č. 440/2015 Z. z. Jednotlivé súťaže sa zároveň riadia ich organizačnými poriadkami a metodicko-organizačnými pokynmi.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- a. Aktuálny prehľad celoštátnych kôl súťaží (okrem športových súťaží) finančne podporovaných MŠVVaŠ SR je zverejnený na <https://www.minedu.sk/prehľad-celostatnych-kol-sutazi-deti-a-ziakov-skol-financne-podporovanych-ministerstvom-skolstva-vedy-vyskumu-a-sportu-sr/>
- b. Termínovník a prihlášky na súťažné kolá predmetových olympiád: www.olympiady.sk
- c. Organizačné poriadky súťaží detí materských škôl, žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl a stredných škôl sú zverejnené na <https://www.minedu.sk/organizacne-poriadky-sutazi-deti-materskych-skol-ziakov-zakladnych-skol-zakladnych-umeleckych-skol-a-strednych-skol/>

- d. Zoznam športových súťaží vyhlasovaných MŠVVaŠ SR je zverejnený na www.skolskysport.sk v časti Aktuality, kde sa nachádzajú aj informácie o práci s portálom, vrátane prihlasovania škôl. Platné pravidlá a propozície sú zverejnené v menu danej súťaže.

Priority/odporúčania

- a. Začínajúcim učiteľom sa odporúča využiť konzultácie a poradenstvo, ktoré v oblasti súťaží poskytuje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.
- b. Odporúčame riaditeľom škôl vzhľadom k GDPR zaradiť do informovaného súhlasu rodiča aj súhlas s poskytnutím osobných údajov žiaka tretím stranám (organizátorom súťaží) v súvislosti s účasťou žiaka na školských športových súťažiach vrátane projektov Slovenského olympijského a športového výboru – Olympijský odznak všestrannosti (OLOV), program vzdelávania o olympijských hodnotách (OVEP) a Olympijský deň.

Metodické a podporné materiály

Informačnú skladačku *Zapoj sa do predmetových olympiád a postupových súťaží!* nájdete na https://www.iuventa.sk/files/documents/2_olympiady/v%C5%A1eobecn%C3%A9/publik%C3%A1cie/olympiady_web.pdf.

6 Účinnosť

Organizačné pokyny pre školský rok 2021/2022 nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2021.

INFORMAČNÝ SERVIS

1 Výchovo-vzdelávací proces v čase krízovej situácie

1.1 Právne predpisy

Od marca 2020 ovplyvňuje všetky oblasti života pandémie ochorenia COVID-19, vrátane oblasti výchovy a vzdelávania. Na rozdiel od školského roku 2019/2020, kedy sa školské vyučovanie v školách uskutočňovalo štandardne od septembra 2019 približne do polovice marca 2020, v školskom roku 2020/2021 sa realizovalo školské vyučovanie takmer po celý školský rok dištančne, resp. s obmedzeniami (napr. vyučovanie v skupinách najviac 5 žiakov a jedného pedagogického zamestnanca). Uvedená situácia je zohľadnená **vo viacerých právnych predpisoch**, a to aj na úseku školstva.

Zákon č. 56/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z., predstavuje **právny základ pre takmer všetky rozhodnutia ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR** (ďalej len „minister“), ktoré boli vo vzťahu k organizácii školského roka vydané v školskom roku 2019/2020 a školskom roku 2020/2021. Za predpokladu, že núdzový stav alebo mimoriadna situácia budú trvať **aj v školskom roku 2021/2022, pre jednotlivé rozhodnutia bude tento zákon podstatný aj naďalej** podľa aktuálnej epidemiologickej situácie, počas ktorej môže *minister rozhodnúť o:*

- a. *mimoriadnom prerušení školského vyučovania v školách,*
- b. *mimoriadnom prerušení prevádzky školských zariadení,*
- c. *iných termínoch rozhodujúcich pre organizáciu školského roka, najmä o iných termínoch:*
  1. *obdobia školského vyučovania a školských prázdnin,*
  2. *klasifikácie, hodnotenia, skúšobného obdobia pri ukončovaní výchovy a vzdelávania a prijímacích skúšok,*
  3. *vydávania dokladov o získanom vzdelaní,*
  4. *podávania žiadostí o prijatie, prihlášok na vzdelávanie, prihlášok na štúdium a konania zápisov,*
- d. *zrušení vykonania časti alebo formy skúšky, ktorou sa ukončuje výchova a vzdelávanie v strednej škole, v príslušnom školskom roku alebo*
- e. *zrušení vykonania externého testovania žiakov základných škôl v príslušnom školskom roku.*

O týchto rozhodnutiach informuje ministerstvo školstva prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov a na svojom webovom sídle.

Zákon č. 93/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. V rámci tohto zákona boli novelizované **zákon č. 245/2008 Z. z.**,

zákon č. 596/2003 Z. z. a zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení (ďalej len „zákon č. 597/2003 Z. z.“).

Obsahuje opatrenia vo viacerých oblastiach, pri ktorých je **podľa vývoja epidemiologickej situácie** možné, že **budú využité aj v školskom roku 2021/2022.**

Počas mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 sa upravuje:

- a. **Spôsob prijímania na výchovu a vzdelávanie, spôsob hodnotenia a spôsob ukončovania výchovy a vzdelávania** určuje ministerstvo školstva v súlade s opatreniami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.
- b. Aj počas **mimoriadneho prerušenia školského vyučovania** možno dennú formu štúdia uskutočňovať **aj ako dištančnú.**
- c. Doplnenie § 13b do zákona č. 245/2008 Z. z., ktoré upravuje zabezpečenie **elektronickej verzie učebníc, učebných textov a pracovných zošitov** s cieľom podpory dištančného vzdelávania. Ide o sprístupnenie schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov a odporúčaných učebníc (t. j. netýka sa učebníc, učebných textov a pracovných zošitov, ktoré nemajú príslušnú doložku), a to:
  - na webovom sídle určenom ministerstvom školstva (t. j. nemusí ísť len o samotné webové sídlo ministerstva školstva, v praxi išlo o edičný portál <https://edicnyportal.iedu.sk>),
  - pre žiakov, ich zákonných zástupcov, pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (t. j. len pre tento jednoznačne vymedzený okruh osôb),
  - na čas mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu (teda príslušný „súhlas“ uplynie „návratom do bežného stavu“).
- d. Možnosť **slovného hodnotenia aj na druhom stupni základnej školy**, ktorá bola zavedená **ako systémové opatrenie**, a teda bude trvať aj po skončení mimoriadnej situácie.
- e. **Príspevok na záujmové vzdelávanie použiť aj na iný účel**, ktorý *bezprostredne súvisí so zabezpečením opatrení na riešenie krízovej situácie*, napr. na tovary, ktoré sú v súčasnosti potrebné, t. j. dezinfekčné prostriedky, ochranné prostriedky.
- f. Predĺženie **funkčného obdobia** orgánu školskej samosprávy, možnosť dočasného obsadenia miesta **riaditeľa bez výberového konania**, možnosť uskutočniť zasadnutie orgánu školskej samosprávy prostredníctvom **videokonferencie.**

Zákon č. 371/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. a ktorým sa dopĺňa zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zavádza **príspevok na špecifiká**, ktorý reaguje na situácie v priebehu školského roka a s ktorými sa pri nastavovaní rozpočtu nepočíta, napr. pri zmene právnych predpisov, z ktorých vyplývajú nové povinnosti alebo môže ísť aj o niektoré nepredvídané výdavky **počas trvania krízovej situácie.**

Oblasť školstva ovplyvnili aj **právne predpisy, ktoré nie sú v pôsobnosti ministerstva školstva:**

a. Novela **Zákonníka práce** (zákon č. 66/2020 Z. z.), v ktorom bol doplnený nový § 250b, ktorý upravil najmä:

- výkon **práce z domácnosti**,
- poskytnutie **náhrady mzdy v sume 80 %** priemerného zárobku *ak zamestnanec nemôže vykonávať prácu spôsobenú obmedzeniami činnosti zamestnávateľa*.

b. V rámci novely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení bolo zavedené „**pandemické ošetrovné**“, ktoré v čase krízovej situácie upravuje § 293er ods. 3, § 293fb ods. 2 a § 293fe ods. 1. Vo vzťahu k deťom a žiakom je relevantné najmä ustanovenie § 293er ods. 3 písm. b) zákona, podľa ktorého: *V čase krízovej situácie nárok na ošetrovné vzniká od prvého dňa potreby osobného a celodenného ošetrovania alebo osobnej a celodennej starostlivosti a zaniká dňom skončenia potreby osobného a celodenného ošetrovania alebo osobnej a celodennej starostlivosti, ak poistenec ... splnil podmienky nároku na ošetrovné podľa § 39 ods. 1 písm. b), pričom jednou z podmienok je, že predškolské zariadenie alebo zariadenie sociálnych služieb, v ktorých sa poskytuje dieťaťu starostlivosť, alebo škola, ktorú dieťa navštevuje, boli rozhodnutím príslušných orgánov uzavreté alebo v nich bolo nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu 50).*

c. V rámci nariadenia vlády č. 103/2020 Z. z. v znení nariadenia vlády č. 301/2020 Z. z. išlo o plnenie podmienok na poskytovanie **dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa**. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky sa vyžaduje splnenie dvoch podmienok:

- dieťa sa zúčastnilo výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole alebo vyučovania v základnej škole a
- dieťa odobralo stravu.

V čase mimoriadneho prerušenia školského vyučovania je podmienka účasti na výchovno-vzdelávacej činnosti „v škole“ objektívne nemožná. Preto podľa § 2 ods. 1 a 2 nariadenia vlády č. 103/2020 Z. z.:

*(1) Ak je z dôvodu krízovej situácie **prerušená výchovno-vzdelávacia činnosť v materskej škole alebo prerušené vyučovanie v základnej škole a dieťa odobralo obed alebo iné jedlo**, podmienka účasti na výchovno-vzdelávacej činnosti v materskej škole alebo vyučovaní v základnej škole podľa § 4 ods. 6 zákona sa **považuje za splnenú**.*

*(2) Ak je z dôvodu krízovej situácie **školská jedáleň zatvorená a dieťa sa zúčastnilo výchovno-vzdelávacej činnosti** v materskej škole alebo vyučovania v základnej škole, podmienka odobratia stravy dieťaťom podľa § 4 ods. 6 zákona (544/2010 Z. z.) sa považuje za splnenú a **zriaďovateľ vyplatí poskytnutú dotáciu** rodičovi dieťaťa alebo fyzickej osobe, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti rozhodnutím súdu.*

Teda v čase mimoriadneho prerušenia školského vyučovania postačuje splnenie jednej z podmienok, ak splnenie druhej podmienky je z dôvodu „zatvorenia“ (školy alebo jedálne) nemožné (zákon č. 544/2010 Z. z.).

1.2 Dištančné vzdelávanie

(zákon č. 56/2020 Z. z.)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

Rozhodnutia ministra a usmernenia k priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu v čase COVID-19: <https://www.minedu.sk/rozhodnutia-a-usmernenia-v-case-covid-19/?page=1>.

Priority/odporúčania

- a. Pri organizácii dištančného vzdelávacieho procesu a voľbe jej foriem odporúčame klásť dôraz na mapovanie možností jednotlivých žiakov pri prechode na dištančnú formu vzdelávania, t. j. mapovanie dostupnosti médií pre vzdelávanie (dostupnosť počítača a internetu, nerušeného prostredia a pod.)
- b. Pre dištančné a online vzdelávanie odporúčame využívať centrálnu úložisko digitálneho edukačného obsahu viki.iedu.sk, ktoré obsahuje širokú škálu vzdelávacieho materiálu pre MŠ, ZŠ a SŠ. Okrem obsahu poskytuje portál *Viki* pedagogickým zamestnancom a žiakom aj funkcionality pre prípravu na vyučovaciu hodinu. Môžu si tak napríklad vytvoriť vlastné knižnice a kolekcie obsahu, tvorby, zadávať a hodnotiť úlohy, kvízy a testy, vytvárať a publikovať vlastný obsah z kolekcí a zdrojov, vyhľadávať a triediť obsah podľa názvov tém, či kategórií.
- c. Pre deti a žiakov z vylúčených rómskych komunít odporúčame pri podpore ich vzdelávania počas dištančného vyučovania: <https://www.statpedu.sk/sk/distančne-vzdelavanie/distančne-vzdelavanie-ziakov-z-vylucenych-romskych-lokalit/> a televíznu reláciu *Tumence Khere-S vami doma*, ktorej jednotlivé časti sa nachádzajú v archíve RTVS a postupne sú aktuálne dopĺňané: <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/15830/226155>.

Metodické a podporné materiály

- a. Metodické pokyny k **obsahu a organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu pre školy v rôznych fázach** epidemickej situácie v súvislosti s COVID-19, ktoré budú usmerňovať prvé kroky inštitúcie, budú zverejnené na <https://ucimenadialku.sk/>.
- b. Materiál MŠVVaŠ *Ako zvládnuť prechod na dištančné vzdelávanie* obsahuje **manuál na prípravu** dištančného vzdelávania a odporúčania pre komunikáciu pri prechode na dištančnú formu: <https://www.minedu.sk/podpora-pre-skoly-ako-zvladnut-prechod-na-distančne-vzdelavanie/>.
- c. Ďalšia metodická, pedagogická a odborná podpora pre dištančné vyučovanie v základných, materských a stredných školách je dostupná na www.ucimenadialku.sk.
  - Opis nástrojov pre dištančné vyučovanie s ich možnosťami, manuálmi používania a funkciami: <https://ucimenadialku.sk/distančne-vzdelavanie/nastroje>.
  - Učebnice, sumár učebných portálov, metodiky, pracovné listy, odkazy na videá a webináre relevantné pre jednotlivé vyučovacie predmety a inšpirácie dobrej praxe.
  - Možnosť bezplatného používania *Office 365* ako nástroja na online dištančnú výučbu vrátane podpory pri implementácii je dostupná na <https://ucimenadialku.sk/distančne-vzdelavanie/nastroje/teams>.

- Odporúčania a podpora vzdelávania detí, ktoré majú obmedzený prístup k informačnej technike a internetu: <https://ucimenadialku.sk/odporucania/ro> alebo čelia bariéram vo vzdelávaní: <https://ucimenadialku.sk/odporucania/pre-ziakov-ktori-celia-barieram-vo-vzdelavani>.
- e. *Príručku online zážitkového vzdelávania* poskytuje tipy na aktivity, prípravu a realizáciu vzdelávania cez online platformu. Príručka je určená OZ a PZ v systéme VP a P a taktiež lektorom a poskytovateľom neformálneho vzdelávania: <https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2021/04/Prirucka-zazitkoveho-vzdelavania-v-online-priestore.pdf>.
- f. Zariadenia a zamestnanci majú v systéme VP a P k dispozícii usmernenia MŠVVaŠ a VÚDPaP: <https://vudpap.sk/aktuality/metodicke-usmernenia/> a webináre k práci v online prostredí: <https://vudpap.sk/webinare/zostrihy/>.
  - <https://vudpap.sk/odborne-na-slovicko-distančna-forma-prace-odbornych-zamestnancov-pocas-pandemie/>
  - <https://soundcloud.com/vudpap-ons/praca-skolskeho-podporneho-timu-v-case-distančneho-vzdelavania>

1.3 Úprava obsahu vzdelávania

Priority/odporúčania:

- a. Pre všetkých žiakov základnej školy, ktorých sa dotklo prerušenie vyučovania v školskom roku 2020/2021:
  - je možné presúvať učivo do vyšších ročníkov;
  - rozsah preberaného učiva odporúčame prispôbiť Štátnym vzdelávacím programom (nepreberať učivo navyše, aj keby bolo v učebniciach);
  - ak nie je možné ani pri vynaložení najväčšieho úsilia zvládnuť celý rozsah vzdelávacích štandardov ŠVP, je možné tento rozsah v najbližších 2 školských rokoch v nevyhnutne potrebnej miere redukovať, príp. upraviť tak, aby sa dosahovanie definovaných cieľov v ŠVP dosahovalo pomocou medzipredmetových vzťahov.
- b. Úpravy v učebných plánoch škôl, v cieľoch a v obsahu vzdelávania zahŕňajúcu o. i. redukcii učiva odsúhlasí pedagogická rada kedykoľvek v priebehu školského roka 2021/2022 a zaznamená sa v školskom vzdelávacom programe.
- c. Redukciu rozsahu vzdelávacích štandardov v predmetoch, ktoré sú v školskom roku 2021/2022 profilovými predmetmi pre prijímacie skúšky na stredné školy (<https://www.minedu.sk/data/att/15231.pdf>), t. j. v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, jazyk národnostnej menšiny ak je vyučovacím jazykom, slovenský jazyk a slovenská literatúra, cudzí jazyk, matematika, biológia, chémia, dejepis, bude možné vykonať na základe výstupného štandardu zo základnej školy, ktorý bude súčasťou Dodatku č. 9 k Štátnemu vzdelávaciemu programu (bude zverejnený začiatkom mesiaca júl 2021).
- d. Pre žiakov, ktorí boli v školskom roku 2020/2021 žiakmi 3. a 4. ročníka, je možné učivo presúvať aj medzi stupňami vzdelávania (učivo 4. ročníka môže byť presunuté do piateho ročníka).

- e. V primárnom vzdelávaní je prioritou zameranie sa na zvládnutie čítania a písania a rozvíjanie čítania s porozumením. V prípade prevládajúcich nedostatkov v zvládaní čítania a písania aj vo vyšších ročníkoch 1. stupňa je potrebné sa k nácviku čítania a písania vrátiť a prepojiť ho s aktuálnym učivom daného ročníka.

Metodické a podporné materiály

- f. Pri úprave cieľov a obsahu vzdelávania je možné inšpirovať sa metodickým materiálom a webinármi k úprave obsahu vzdelávania (<https://ucimenadialku.sk/webinare>) pripravenými Štátnym pedagogickým ústavom.

1.4 Adaptácia na návrat žiakov do škôl

- a. Informácie pre riaditeľov a zriaďovateľov inštitúcií o aktuálnych podmienkach a možnostiach prechodu do prezenčnej formy výučby *Návrat do škôl 2021*, ktorý poskytuje podporu pri prechode škôl z dištančnej formy výuky do prezenčnej formy po uvoľnení opatrení spolu s administratívnymi formulármi v prílohe bude možné podľa vývoja epidemiologickej situácie využiť aj v školskom roku 2021/2022: <https://ucimenadialku.sk/navrat-do-skol/navrat-do-skol-2021>
- b. MŠVVaŠ SR plánuje finančne podporiť projekt *Spolu múdrejší* na zmiernenie dopadov, ktoré vznikli ako dôsledok prerušenia prezenčného vyučovania v školách súvisiacich s opatreniami *COVID-19* aj v školskom roku 2021/2022 a na základe vyhodnotenia výsledkov aj projekty *Letné školy* či *Jarné školy*. Aktuálne informácie budú priebežne zverejňované na <https://www.minedu.sk/aktuality/>.
- c. Program doučovania s cieľom vyrovnávať rozdiely vo vzdelávaní žiakov základných škôl, ktorí mali sťažený prístup k dištančnému vzdelávaniu, je spoločnou iniciatívou ŠPÚ a vysokých škôl. Viac informácií a možnosť zapojiť sa: <https://ucimenadialku.sk/navrat-do-skol/doucovanie>.

2 Dokumentácia a legislatíva

2.1 Školské tlačivá, poskytovanie informácií a štatistické zisťovania

- a. **Vzory** pedagogickej dokumentácie, ďalšej dokumentácie a dokladov o získanom vzdelaní sú zverejnené na <https://edicnyportal.iedu.sk/Forms>. Ďalšie informácie sú dostupné na <http://www.minedu.sk/pedagogicka-dokumentacia-a-ine-tlaciva/>.
- b. Tlačivá predpísaných **štatistických výkazov** spolu s metodickými pokynmi sú zverejnené na https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/zber-udajov/vykazy-typu-skol-msvvs-sr.html?page_id=9989.
- c. Školy sú povinné poskytovať elektronicky údaje (prostredníctvom školského informačného systému, napr. ascAgenda, eškola a pod.) **do centrálného registra k 15. septembru a následne opakovane ku koncu každého mesiaca** od októbra do júna, a to aj v prípade, ak nenastala zmena v údajoch. Bližšie informácie sú zverejnené na <https://www.minedu.sk/aktualizacia-udajov-do-centralneho-registra>.

- d. Upozorňujeme, že osobné údaje zasielané do centrálneho registra musia byť v presnom tvare tak, ako ich uvádza rodný list alebo občiansky preukaz žiaka.
- e. Údaje o zákonných zástupcoch detí, žiakov a poslucháčov zaslané do centrálneho registra podľa § 157 ods. 3 písm. b zákona č. 245/2008 Z. z. môžu pomôcť pri príprave systému adresnej podpory žiakom.
- f. Stredná odborná škola eviduje počty uzatvorených učebných zmlúv a miesto výkonu praktického vyučovania žiakov s učebnou zmluvou v školskom informačnom systéme. Tieto údaje škola mesačne exportuje do rezortného informačného systému (RIS). Údaje o počtoch žiakov v systéme duálneho vzdelávania v RIS k 15. septembru musia zodpovedať údajom, ktoré škola spracováva v štatistickom výkaze Škol 2-01 k rovnakému dátumu. Kontrolu tejto zhody vykoná zriaďovateľ školy.
- g. Zriaďovateľ školy alebo školského zariadenia zodpovedá podľa § 23a, ods. 11 zákona č. 596/2003 Z. z. za správnosť údajov v Centrálnom registri škôl, školských zariadení, elokovaných pracovísk a zriaďovateľov.

2.2 Prehľad právnych a rezortných predpisov vydaných od 1. 1. 2020

Zákony

- a. Zákon č. **56/2020 Z. z.**, ktorým sa dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- b. Zákon č. **93/2020 Z. z.**, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony; obsahuje novely:
  - zákona č. **596/2003 Z. z.** o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
  - zákona č. **597/2003 Z. z.** o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,
  - zákona č. **245/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- c. Zákon č. **426/2020 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **461/2003 Z. z.** o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony; obsahuje novelu zákona č. **245/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- d. Zákon č. **371/2020 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **597/2003 Z. z.** o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov
- e. Zákon č. **127/2021 Z. z.**, ktorým sa mení zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Nariadenia vlády

- a. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **105/2020 Z. z.**, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **630/2008 Z. z.**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov,

- b. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **402/2020 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **630/2008 Z. z.**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov,
- c. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **195/2020 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **200/2019 Z. z.** o poskytovaní pomoci na dodávanie a distribúciu ovocia, zeleniny, mlieka a výrobkov z nich pre deti a žiakov v školách.

Vyhlášky

- a. Vyhláška č. **1/2020 Z. z.** o kvalifikačných predpokladoch pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
- b. Vyhláška č. **200/2020 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **251/2018 Z. z.** o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania v znení vyhlášky č. 245/2019 Z. z.,
- c. Vyhláška č. **435/2020 Z. z.** o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení,
- d. Vyhláška č. **436/2020 Z. z.**, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. **305/2008 Z. z.** o škole v prírode v znení vyhlášky č. 204/2015 Z. z.,
- e. Vyhláška č. **437/2020 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. **320/2008 Z. z.** o základnej škole v znení neskorších predpisov,
- f. Vyhláška č. **438/2020 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. **306/2008 Z. z.** o materskej škole v znení vyhlášky č. 308/2009 Z. z.

Vnútorne akty riadenia

- a. Smernica č. **7/2020**, ktorou sa upravuje postup pri udeľovaní a odnímaní čestných názvov školám a školským zariadeniam,
- b. Príkaz ministra č. **23/2020**, ktorým sa mení a dopĺňa príkaz ministra č. **30/2018**, ktorým sa vydáva štatút Ústrednej maturitnej komisie.

3 Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci

Etický kódex

(zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch)

Etický kódex (v súlade s § 5 ods. 2 zákona), poskytuje **základný rámec správania** pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca (ďalej „PZ“ a „OZ“). Zamestnávateľ ho môže rozpracovať (podľa § 5 ods. 3 zákona) v pracovnom poriadku v súlade so zameraním školy alebo školského zariadenia. Etický kódex: <https://www.minedu.sk/eticky-kodex-pedagogickych-zamestnancov-a-odbornych-zamestnancov/>

Kvalifikačné predpoklady

(zákon č. 138/2019 Z. z., vyhláška MŠVVaŠ SR č. 1/2020 Z. z.)

Kvalifikačné predpoklady PZ a OZ posudzuje podľa zákona č. 138/2019 Z. z. a vyhlášky zamestnávateľ (ak ide o riaditeľa školy, tak zriaďovateľ) na základe všetkých relevantných dokladov preukazujúcich splnenie kvalifikačných predpokladov.

- a. **Nesplnenie** kvalifikačných predpokladov **sa oznamuje** PZ alebo OZ **písomne**.
- b. Ak PZ alebo OZ nesúhlasí s posúdením splnenia kvalifikačných predpokladov zamestnávateľom, môže požiadať o **preskúmanie posúdenia** v prvom stupni OÚ v sídle kraja, v druhom stupni MŠVVaŠ SR.

Výskum kľúčových kompetencií a postojov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov nižšieho stredného vzdelávania PIAAC

V správe *Štatistické spracovanie výskumu kľúčových kompetencií a postojov PZ a OZ nižšieho stredného vzdelávania* sú prezentované výsledky úrovne kompetencií PZ a OZ do 65 rokov, ktorí pôsobia na druhom stupni základných škôl, gymnáziách a stredných odborných školách, v troch základných gramotnostiach: v čitateľskej gramotnosti, matematickej gramotnosti a pri riešení problémov s využitím IKT. Testovania sa v rokoch 2019 až 2020 vo viacerých vlnách zúčastnilo viac ako 2 600 PZ a OZ. Záverečná správa výskumu je dostupná na <https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/piaac/media>.

Profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

(zákon č. 138/2019 Z. z.)

Tretia časť zákona špecifikuje, ako sa organizujú jednotlivé druhy vzdelávania a uvádza prostriedky, prostredníctvom ktorých sa uskutočňuje profesijný rozvoj PZ a OZ:

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2019/138/20191015>.

- a. Pedagogickým zamestnancom alebo odborným zamestnancom môže byť za vzdelávanie v profesijnom rozvoji **príznaký príplatok** (podľa § 14e zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme): <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/553/20200101>.
- b. **Zoznamy poskytovateľov vzdelávania**, ktorým bolo vydané oprávnenie na poskytovanie vzdelávania alebo potvrdenie o schválení programu/modulu vzdelávania pre PZ a OZ a **zoznam poskytovateľov**, ktorým bolo vydané oprávnenie na **organizovanie atestácií** sú zverejnené na <https://www.minedu.sk/zoznamy-poskytovatelov-vzdelavania-pedagogickych-zamestnancov-a-odbornych-zamestnancov/>.
- c. Ďalšie informácie a dokumenty sú zverejnené na <https://www.minedu.sk/16899-sk/pedagogicki-zamestnanci-a-odborni-zamestnanci/>.

Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

1. Vzdelávanie poskytované **Metodicko-pedagogickým centrom** (MPC) v školskom roku 2021/2022 bude zamerané na:

- **rozvoj profesijných kompetencií** v súlade s profesijnými štandardmi PZ/OZ,
- získanie a prehĺbovanie **digitálnych kompetencií** na prácu v online prostredí,

- **transfer inovácií** zo vzdelávania do edukačného procesu,
- skvalitnenie výkonu **riadiacich kompetencií** riaditeľov škôl, školských zariadení a zariadení sociálnej pomoci, ako aj ďalších vedúcich PZ a OZ (funkčné vzdelávanie),
- vzdelávania PZ a OZ, ktorí vyučujú:
  - deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ), deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) vrátane garantovania riešenia rómskej problematiky v oblasti vzdelávania (ROCEPO), deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) a detí cudzincov,
  - v školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín,
  - slovenský jazyk a slovenskú literatúru v školách s vyučovacím jazykom maďarským.

Aktuálne informácie nájdete na <https://mpc-edu.sk/sk/vzdelavanie> a <https://archiv.mpc-edu.sk/sk/rocepo>. Dokumenty, manuály na online vzdelávanie sú dostupné na <https://mpc-edu.sk/sk/manualy>. Publikácie a učebné zdroje k programom vzdelávania sú zverejnené na https://archiv.mpc-edu.sk/sk/publikacie_vsetky.

- a. Ponuka **odborných podujatí** tematicky zameraná na plnenie úloh vyplývajúcich z uznesení vlády SR, požiadaviek MŠVVaŠ SR a vzdelávacích potrieb PZ a OZ je zverejnená na <https://mpc-edu.sk/sk/ponuka-vzdelavania?type=20&free=1>) a bude priebežne aktualizovaná.
- b. **Atestácie**, atestačný proces vrátane odborného garantovania atestačného procesu pre PZ a OZ, ktorí vyučujú v školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín bude MPC realizovať na základe oprávnenia na organizovanie atestácií č. 1/2019 – AT vydaného MŠVVaŠ SR podľa záujmu PZ a OZ. Viac informácií o atestáciách na <https://mpc-edu.sk/sk/atestacie>.
- c. **Poradenstvo a odborná-metodická podpora** v oblasti profesijného rozvoja PZ a OZ (viac na <https://mpc-edu.sk/sk/project/teachers/poradenstvo>).
- d. **Zdroje na podporu profesijného rozvoja PZ/OZ:**
  - **Zverejňovanie výziev** na podporu tvorby a publikovanie najlepších odborných a pedagogických skúseností (NOPS) v [národnom projekte Profesionálny rozvoj učiteľov \(TEACHERS\)](#), ktoré opisujú najlepšie skúsenosti z riadiacich (manažérskych) procesov, výchovno-vzdelávacieho procesu a odborných činností v školách a školských zariadeniach. Najlepšie odborné a pedagogické skúsenosti (NOPS) budú postupne zverejňované na <https://mpc-edu.sk/sk/project/teachers/najlepsie-pedagogicke-a-odborne-skusenosti>.
  - **Odborné publikácie** odporúčané na samoštúdium: <https://mpc-edu.sk/sk/publikacie-odporucane-na-samostudium>
  - **Krátke metodické inšpirácie:** <https://archiv.mpc-edu.sk/sk/kratke-metodicke-inspiracie>
  - **Časopisy** *Pedagogické rozhľady*: <https://archiv.mpc-edu.sk/sk/casopis/pedagogicke-rozhlady/uvod> a *BIGEČHE*: <https://archiv.mpc-edu.sk/sk/casopis/bigeche/uvod>

Jednotlivé aktivity sú realizované aj v nadväznosti na **národné projekty** implementované v rámci prioritnej osi 1 Vzdelávanie operačného programu Ľudské zdroje:

- **Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov:** <https://mpc-edu.sk/sk/pop1>

- **Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II:** <https://mpc-edu.sk/sk/project/pop2>
- **Profesijný rozvoj učiteľov (TEACHERS)**, bližšie o odborných aktivitách na <https://mpc-edu.sk/sk/project/teachers>.

Všetky činnosti zamerané na profesijný rozvoj PZ a OZ vrátane atestácií bude MPC zabezpečovať prezenčne, online alebo kombinovane v závislosti od situácie súvisiacej s mimoriadnymi opatreniami.

2. Projekty zamerané na zlepšovanie vzdelávacieho prostredia, podporné programy moderného vzdelávania pedagógov, šírenie **nových metód vyučovania** či schopnosť pracovať s informáciami medziodborovo ocenené expertmi vo vzdelávaní v rámci programu *Generácia 3.0* Nadácie Pontis: <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/tag/inovacie-v-systeme-vzdelavania>

3. Inovačné vzdelávanie (on-line) pre učiteľov **francúzskeho jazyka** základných, stredných a jazykových škôl v gescii ŠPÚ: <https://www.statpedu.sk/sk/vzdelavanie/vzdelavacie-aktivity/profesijny-rozvoj-ucitelov-fj/>

Rozvoj digitálnych zručností pracovníkov s mládežou

Súvisiace dokumenty

- a. Akčný plán digitálneho vzdelávania (2021 – 2027) – vízia Európskej komisie v oblasti vysokokvalitného, inkluzívneho a dostupného digitálneho vzdelávania v Európe: https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_sk
- b. Návrh Programu digitálnej transformácie vzdelávania na Slovensku a Akčného plánu na obdobie 2021 – 2024, IT Akadémia: http://itakademia.sk/wp-content/uploads/2020/10/Program_DT_vzdelavania_navrh_20201016.pdf
- c. Európsky rámec digitálnych kompetencií pre pedagógov, Európska komisia (2017) má umožniť pedagógom určiť úroveň svojich digitálnych kompetencií, ponúka výklad digitálnych kompetencií, ktoré budú potrebné pre občanov v budúcnosti: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- a. *Správa o výsledkoch IT Fitness Testu 2020*, Technická univerzita Košice, NÚCEM, IT Asociácia Slovenska. Hlavné zistenia testovania:
  - Učitelia majú vo väčšine kategórii lepšie výsledky, ako študenti.
  - V kategórii *Kolaboratívne nástroje a sociálne siete* je úspešnosť učiteľov blízka úspešnosti študentov.
  - Výraznejšie je potrebné venovať sa kancelárskym nástrojom (napríklad formátovanie a porozumenie textu). Ukazuje sa, že zručnosti v tejto oblasti idú do úzadia.
 Do testu sa zapojilo 20 000 študentov a učiteľov základných, stredných a vysokých škôl na Slovensku. Celá správa: <https://digitalnakoalicia.sk/wp-content/uploads/2021/01/IT-Fitness-Zaverecna-Sprava-2020.pdf>
- b. *Measuring the Digital Transformation. A Roadmap for the Future*, OECD, 2019: Publikácia o príležitostiach, ktoré vytvára digitálna transformácia a rizikách ktoré predstavuje. Poukazuje na to, že nesprávne a nekvalitné využívanie digitálnych nástrojov učiteľmi môže byť

pre žiakov a učiteľov rušivé a môže mať negatívny dopad na výsledky vzdelávania. Učiteľ však nemusí nevyhnutne vedieť ovládať technológie, aby ich mohol využiť vo výchovno-vzdelávacom procese. Je dôležité, aby bol otvorený inováciám v pedagogike a pochopil prínos, ktorý tieto technológie môžu mať v jeho práci. Celý dokument v anglickom jazyku: <https://www.oecd.org/publications/measuring-the-digital-transformation-9789264311992-en.htm>

d. Ďalšie informácie k danej téme v dokumente: [kybernetická bezpečnosť](#), [digitalizácia](#)

Priority/odporúčania

- Vytvárať príležitosti pre PZ a OZ, aby digitálne zručnosti mohli rozvíjať prostredníctvom neformálneho vzdelávania, pričom toto vzdelávanie bude započítané do ich pracovného času.
- Vytvárať príležitosti pre triednych učiteľov a OZ pre spoluprácu s rodičmi prostredníctvom online nástrojov (napr. online konzultácie, online triedny aktív).
- Spolupracovať so spoločnosťami z oblasti IT bezpečnosti pri vzdelávaní PZ a OZ v oblasti digitálnych technológií.
- Spolupracovať s neziskovým sektorom pri vytváraní príležitostí pre PZ a OZ, žiakov a rodičov k spoločným aktivitám s cieľom zvyšovať ich digitálne zručnosti.
- Podporovať aktivitu žiakov, ktorí preukazujú vyššiu mieru digitálnych zručností pri podpore digitálnych zručností PZ a OZ.

Metodické a podporné materiály

- Kontinuálne vzdelávanie učiteľov *Digitálne zručnosti*, MŠVVaŠ SR: <https://www.minedu.sk/digitalne-zrucnosti-kontinualne-vzdelavanie-ucitelov/>
- Bezplatne školenie Digital Skills: <https://sites.google.com/view/skolenie/%C5%A1kolenia-digital-skills>
- DigiQ: <https://digiq.sk/category/temy/digitalne-obciansstvo/>
- Vzdelávací program *ON/OFF – On-line a offline nástroje v práci s mládežou*, IUVENTA: <https://www.pracasmladezou.sk/index.php/neformalne-vzdelavanie/>
- Inovačné vzdelávania v oblasti rozvoja digitálnych zručností poskytované Školskými výpočtovými strediskami (ŠVS): <https://svs.edu.sk/vzdelavanie.aspx>
- Inovačné vzdelávanie *Využitie prostriedkov edukačného portálu VIKI* na tvorbu didaktických materiálov: <https://mpc-> <https://mpc-edu.sk/sk/edu/program/655>
- Centrum vedecko-technických informácií SR, Národný projekt IT Akadémia – *Vzdelávanie pre 21. storočie*: <http://itakademia.sk/zakladne-informacie>
- IT Asociácia Slovenska: <https://itas.sk/>
- Digitálna koalícia: <https://digitalnakoalicia.sk/diskusie/>
- Online platforma e-Twinning: <https://www.etwinning.net/en/pub/index.htm>
- Nástroj *Sebahodnotenie efektívneho učenia prostredníctvom použitia inovatívnych vzdelávacích technológií* (SELFIE): https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_sk
- Nástroj na overovanie digitálnych zručností DigCompEdu CheckIn v angl. jazyku: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu/self-assessment>

- *IT FITNESS TEST*: <https://itfitness.sk/sk/>
- Systém ICDL/ECDL na overovanie (certifikáciu) znalostí a zručností v oblasti práce s výpočtovou technikou určený pre bežného používateľa osobného počítača: <https://www.ecdl.sk/system-icdl-ecdl>
- Projekt *Chytrá škola* v českom jazyku: <https://www.o2chytraskola.cz/>
- Projekt *Hrdinovia Internetu*: <https://events.withgoogle.com/sk-gwg-praca-z-domu/hrdinovia-internetu>

4 Podpora ochrany a dodržiavania ľudských práv a slobôd v prostredí škôl a školských zariadení

4.1 Práva detí

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/narodne-koordinacne-stredisko/narodna-strategia-ochranu-deti-pred-nasilim.pdf>
- Dohovor o právach dieťaťa: https://www.unicef.sk/files/dohovor_o_pravach_dietata.pdf

Priority/odporúčania

- Podporovať informovanosť o ochrane a právach detí medzi osobami, ktoré majú pravidelný kontakt s deťmi v oblasti výchovy a vzdelávania, rozvíjať ich kompetenciu „konať v najlepšom záujme dieťaťa“.
- Vytvárať hodnotovo orientované prostredie školy, v ktorom prevládajú pozitívne interpersonálne vzťahy bez segregáčnych prejavov, poskytovať žiakom priestor a príležitosti na slobodné vyjadrovanie názorov, na otvorenú a slobodnú diskusiu, zapracovať do školského poriadku explicitnú garanciu zabraňujúcu postihu dieťaťa a žiaka z dôvodu uplatnenia si svojich práv.
- Podporovať povedomie o schopnostiach a prínose osôb so zdravotným postihnutím, podporovať uznávanie zručností, predností a schopností osôb so zdravotným postihnutím, ako aj ich prínosu pre pracovisko a trh práce.
- Na verejne dostupnom mieste, webovej stránke školy uverejniť odkazy na linky pomoci:
  - *Linka detskej dôvery*: <https://www.linkadeti.sk/domov>,
  - linka dôvery *Nezábudka*: <https://www.dusevnezdravie.sk/linky-pomoci>,
  - internetové linky dôvery: <https://ipcko.sk>, <https://www.stalosato.sk/>, <http://nenormalne.sk/>,
  - *Linka detskej istoty*: <http://www.lidi.sk>,
  - online poradňa (*LIVECHAT*) pomoci obetiam trestných činov, ktorej ikonka sa nachádza v pravom spodnom rohu na www.prevenciakriminality.sk,
  - psychologická internetová poradňa pre mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením <https://dobralinka.sk/>.

Metodické a podporné materiály

- a. Odborné informácie a metodické materiály ŠPÚ k téme práv dieťaťa:
<https://www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/odborne-informacie/>,
www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/metodiky
- b. Metodické usmernenia: <https://vudpap.sk/aktuality/metodicke-usbmernenia/>,
www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/metodiky

4.2 Žiacke školské rady

(§ 26 zákona č. 596/2003 Z. z.)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

Úroveň žiackej participácie v škole prostredníctvom žiackej školskej rady (výskum Nadácie otvorenej spoločnosti, Bratislava, 2019): https://www.iuventa.sk/files/ipao_op-evs_ziacka-skolska-participacia_vysledky-vyskumu_2019.pdf

Priority/odporúčania

Posilňovať spoluúčasť žiakov na riadení života školy efektívnejšou spoluprácou so žiackymi školskými radami a študentskými parlamentmi a prispievať tak k rozvíjaniu výchovy k demokratickému občianstvu a občianskej spoločnosti:

- intenzívnejšou komunikáciou vedenia školy a ŽŠR a posilnenie statusu ŽŠR na škole,
- zapojením ŽŠR do rozhodovania o podstatných otázkach v živote školy,
- posilnením úlohy a motivácie koordinátora ŽŠR na škole,
- podporovaním vzdelávania učiteľov, členov a koordinátorov ŽŠR na vzdelávacích aktivitách realizovaných IUVENTOU-Slovenským inštitútom mládeže.

Metodické a podporné materiály

- a. Program *Školy, ktoré menia svet* zameraný na komplexnú podporu participácie a efektívneho fungovania žiackych školských rád. Viac informácií na www.ipao.sk.
- b. Nové publikácie pre podporu žiackych školských rád – v elektronickej podobe ich bude možné stiahnuť zo stránky www.iuventa.sk v časti Publikácie:
  - Žiacka školská rada I. – *Ako začať so ŽŠR, aby sa hneď nerozpadla,*
  - Žiacka školská rada II. – *Ako vybrať zástupcov tried a urobiť z nich dobrý tím,*
  - Žiacka školská rada III. – *Ako viesť zasadnutia, aby nás to bavilo,*
  - Žiacke projekty – *Ako robiť projekty tak, aby ich žiaci realizovali samostatne,*
  - Šťastný koordinátor – *Ako spojiť náročnú prácu učiteľa s osobnou vyrovnanosťou,*
  - Zápisník – *Žiacka školská rada, I. stupeň ZŠ,*
  - Zápisník – *Žiacka školská rada, II. stupeň ZŠ.*
- c. Rok so žiackou školskou radou (IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2020):
<https://www.iuventa.sk/sk/Publikacie/Participacia/rok-so-ziackou-skolskou-radou-1.alej>

Vzdelávacie aktivity

- a. *REFRESH* – vzdelávanie pre koordinátorov ŽŠR na ZŠ a SŠ zamerané na rozvoj ich kompetencií a zefektívnenie činnosti ŽŠR:
<https://www.iuventa.sk/sk/Projekty/Participacia/Vzdelavanie-pre-koordinatorov-Ziackych-skolskych-rad.alej>
- b. *Projekt je zmena* pre členov žiackych školských rád – vzdelávací program, kde si prípravou, realizáciou a vyhodnotením malého projektu mladí ľudia overia svoje schopnosti byť aktívnymi v rôznych oblastiach života, hlavne na lokálnej úrovni, vrátane ŽŠR:
<https://www.iuventa.sk/sk/Projekty/projekt-je-zmena.alej>
- c. Vzdelávania Rady mládeže Žilinského kraja: www.rmzk.sk
  - *Základné vzdelávanie žiackych školských rád* – komunikačné zručnosti, tímová práca a legislatíva ŽŠR.
  - *Líder žiackej školskej rady – nastavbové vzdelávanie – strategické plánovanie pre ŽŠR, rozvoj soft-skills, ako prepojiť činnosť ŽŠR a miestnych komunit*
- d. *Nakopnite svoju žiacku školskú radu!* – neformálne a zážitkovo vedený tréning pre členov a členky ŽŠR a ich koordinátora či koordinátorku pre všetky typy ZŠ a SŠ:
<https://ipao.sk/nakopnite-svoju-ziacku-skolsku-radu/>

4.3 Bezpečnosť a prevencia

Súvisiaca legislatíva

Smernica č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach: www.minedu.sk/data/att/16073.pdf

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- a. Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 –2023:
https://www.minv.sk/swift_data/source/mvsr/obchodovanie_ludmi/2018/dokumenty/NAP_19_23%20CELY%20DOKUMENT.pdf
- b. Ďalšie informácie poskytuje *Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality*: <https://www.minv.sk/?informacne-centrum-na-boj-proti-obchodovaniu-s-ludmi-a-prevenciu-kriminality>, <https://www.minv.sk/?obchodsludmi>

Priority/odporúčania

- a. Monitorovať a odhaľovať negatívne javy v správaní žiakov a príznaky šikanovania využívaním rôznych diagnostických nástrojov; odhaľovať zdroje rizikového správania a sociálno-patologických javov a uplatňovať účinné prostriedky na ich elimináciu. Informovať bezodkladne zákonných zástupcov žiakov o výskyte problémového javu v správaní žiaka alebo zhoršenia jeho prospechu.
- b. Zvyšovať u žiakov povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti pri prejavoch šikanovania či iného rizikového správania a u PZ a OZ ich povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti v prípade jej neriešenia v súlade so smernicou.
- c. V súčinnosti CPPaP spolupracovať na programoch prevencie šikanovania a vyhotovovať zápis o riešení šikanovania (bude sa realizovať zber údajov v tejto oblasti) v súlade so smernicou č. 36/2018 a organizovať preventívne aktivity v danej oblasti.

- d. Zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáše.
- e. V súlade s úlohami *Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 – 2021* realizovať besedy a preventívne kampane s vyškolenými odbornými zamestnancami z CPPPaP o rizikách práce v zahraničí a o prevencii pred neľudským zaobchádzaním, obchodovaním s ľuďmi a otrockou prácou.
- f. Oboznamovať žiakov o linkách pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.
- g. Realizovať prevenciu radikalizmu a extrémizmu vo výchovno-vzdelávacom procese.

Metodické a podporné materiály

- a. Odporúčania a nástroje na monitorovanie problémových situácií v triede a škole sú na <https://www.komposyt.sk/pre-odbornikov/psychologicka-cinnost/prevenicia>.
- b. Oddelenia prevencie Policajného zboru, krajských koordinátorov prevencie: <https://www.minv.sk/?kontakty-na-krajskych-koordinatorov-prevenicie-kriminality>
- c. *Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi* – odborne vyškolení operátori poskytujú preventívne informácie, ale dokážu aj adekvátne zareagovať, ak by išlo o volanie potenciálnej obeť obchodovania s ľuďmi.
- d. Obchodovanie s ľuďmi: <http://bezpre.mpc-edu.sk/>, www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/, www.obchodsludmi.sk, www.novodobiotroci.sk, www.prevenciakriminality.sk
- e. Propagačné, osvetové materiály a iné materiály k problematike obchodovania s ľuďmi, vhodné pre žiakov sú zverejnené na <https://www.minv.sk/?dobre-rady-pred-vycestovanim> a ďalšie materiály na <https://www.minv.sk/?obchodovanie-s-ludmi-a-slovenska-republika>.

Prevencia sociálno-patologických javov

Informácie o zdrojoch poznania a dát

Záverečné správy z výskumov v oblasti prevencie: https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/vyskumy-aprevenicia/vyskum-v-oblasti-prevencie.html?page_id=10278

Priority/odporúčania

- a. Pri realizácii preventívnych činností školy sa odporúča spolupráca s CPPPaP, ktorá by mala byť vnímaná ako integrálna súčasť školských aktivít.
- b. Podporovať zapájanie sa PZ a OZ a mládeže do akreditovaných vzdelávacích programov zameraných na prevenciu sociálno-patologických javov, protidrogovú prevenciu, prevenciu kriminality a využívať ponuku preventívnych aktivít CPPPaP a ďalších odborných pracovísk poradenských a preventívnych služieb v regióne.
- c. S cieľom zabrániť poskytovaniu alebo sprístupňovaniu informácií, ktoré by mohli viesť k rôznym formám intolerancie, umožniť osobám, ktoré nie sú zamestnancami školy, účasť na vyučovaní a aktivitách organizovaných školou iba so súhlasom riaditeľa školy. Vopred preveriť ponúkané aktivity a programy (v prípade potreby aj na cirkevnom odbore

Ministerstva kultúry SR a občianskom združení *Integra* – Centrum prevencie v oblasti siekt).

- d. Odporúčame školám využiť poradenskú činnosť oddelenia prevencie Policajného zboru, krajských koordinátorov prevencie, ktoré sa podieľa na zabezpečovaní a realizácii úloh vyplývajúcich z celospoločenskej a rezortnej koncepcie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti: <https://www.minv.sk/?kontakty-na-krajskych-koordinatorov-prevenciekriminality>.
- e. Poskytnúť rodinám žiakov, u ktorých sa vyskytli prejavy rizikového správania, stali sa obeťami násillia, prejavujú samovražedné sklony (či už v škole alebo doma), príp. majú iný problém, kontakt na regionálne CPPPaP za účelom zabezpečenia psychologickkej podpory pre žiakov a ich rodiny a odborného poradenstva pre pedagogických zamestnancov školy.
- f. V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ako aj s dohovorom Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním detí zabezpečiť veku primeraným spôsobom informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi.

Metodické a podporné materiály

- a. Rámec, námety pre školy a školské zariadenia na prípravu školskej preventívnej stratégie: https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/metodika_prevencia_rizikoveho_spravania_deti_ziakov_0.pdf
- b. Metodika zameraná na prevenciu a podporu využívania aktivizujúcich metód, skupinovej práce, diskusie a kooperatívneho riešenia úloh pri práci so žiakmi: <https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/vsetci-robja-k-prevencii-skole.html>
- c. Text *Školská socializácia a nové výzvy v prevencii* o nových výzvach v prevencii nežiaduceho, rizikového správania žiakov a zároveň **rámcové metodické odporúčania**, ako na ne reagovať: <https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/skolska-socializacia-nove-vyzvy-prevencii.pdf>
- d. Časopis *Prevencia* zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov v rezorte školstva: https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-oskolstve/vyskumy-a-prevencia/casopis-prevencia.html?page_id=10276
- e. Prevencia kriminality: <https://prevenciakriminality.sk/p/potrebujem-pomoc>

Zdravý životný štýl

Priority/odporúčania

- a. Prevenciu rizikového správania detí a žiakov a prevenciu drogových závislostí a zamedzenie šírenia legálnych a nelegálnych drog v školách, realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu pod gesciou regionálneho CPPPaP.
- b. Zapájať deti a žiakov do aktivít a programov, ktoré napomáhajú výchove k zdravému životnému štýlu a k ochrane fyzického, duševného a emočného zdravia.

- c. V súlade s *Národným programom prevencie HIV/AIDS* sa odporúča zapojenie do celoslovenskej školskej kampane *Červené stužky* a využiť informácie na podporu prevencie HIV/AIDS.
- d. [Odporúčania k prevencii obezity](#).

Metodické a podporné materiály

- a. *Prečo a ako rozvíjať emocionálnu inteligenciu u žiakov*:
<https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/metodicka-podpora-namety-k-rozvijaniu-emocionalnej-inteligencie-ziakov-k-vyucovaniu-psychologie-resp-psychologických-t.html>
- b. Združenie informačných a poradenských centier mladých:
<http://icm.sk/index.php/zipcem>
- c. Kampaň *Červené stužky*: www.cervenestuzky.sk

Kybernetická bezpečnosť a kyberšikana

Súvisiaca legislatíva/dokumenty

§7 zákona č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti, ktorým sa definuje *Národná stratégia kybernetickej bezpečnosti na roky 2021 – 2025*: https://www.nbu.gov.sk/wp-content/uploads/kyberneticka-bezpecnost/Strategia_kybernetickej_bezpecnosti_2021.pdf

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- a. *Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030*: <https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2019/06/Strategia-digitalnej-transformacie-Slovenska-2030.pdf>
- b. Izrael, P., Holdoš, J., Ďurka, R., Hasák, M. (2020). *Správa z výskumu EU Kids Online IV na Slovensku – Slovenské deti a dospievajúci na internete*. Ružomberok: Katolícka univerzita v Ružomberku:
<http://rodinaamedia.ku.sk/wp-content/uploads/2020/02/Spra%CC%81va-z-vy%CC%81skumu- EU-Kids-Online-Slovensko-2018-2020.pdf>
- c. Eurobarometer, 2019, *Postoje k digitalizácii v každodennom živote*. Prieskum v krajinách EÚ: <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2228>
- d. Medzinárodná telekomunikačná únia, 2018. Globálny index kybernetickej bezpečnosti: https://www.itu.int/dms_pub/itu-d/opb/str/D-STR-GCI.01-2018-PDF-E.pdf
- e. Ďalšie informácie k danej téme v dokumente: [rozvoj digitálnych zručností](#), [digitalizácia](#)

Priority/odporúčania

- a. Spolupracovať s neziskovým sektorom a so spoločnosťami zaoberajúcimi sa kybernetickou bezpečnosťou pri zvyšovaní povedomia u žiakov o počítačovej kriminalite, napr. *Digiq*: <https://digiq.sk/category/temy/internetova-bezpecnost/>, *OZ Preventista*: <https://preventista.sk/info/>, *Bud' safe online*: <https://www.avast.com/sk/besafeonline/> alebo *Hrdinovia Internetu*: <https://events.withgoogle.com/sk-gwg-praca-z-domu/hrdinovia-internetu/>.

- b. Vkladať tému kyberbezpečnosti a bezpečného správania sa na internete do všetkých predmetov (celospoločenská téma), nielen do predmetu Informatika.
- c. Využiť detské vzory (napr. influencerov) a rovesnícky prístup s cieľom efektívnej prevencie počítačovej kriminality a zvyšovania povedomia o kybernetickej bezpečnosti. Inšpirácia: <https://www.peer-program.cz/nabidka>
- d. Uplatňovať transdisciplinárny prístup pri ochrane žiakov a zamestnancov školy pred počítačovou kriminalitou (zapojiť sociálneho pedagóga, učiteľa informatiky, psychológa, príslušníka Policajného zboru a pod.).
- e. Vzdelávať aj rodičov a zapájať ich do preventívnych aktivít zameraných na ochranu žiakov pred počítačovou kriminalitou. Upozorňovať pritom na potrebu rešpektujúcej a otvorenej komunikácie rodiča vo vzťahu k dieťaťu.

Metodické a podporné materiály

- Národný bezpečnostný úrad: <https://www.nbu.gov.sk/kyberneticka-bezpecnost/jednotny-informacny-system-kybernetickej-bezpecnosti/index.html>
- Národné centrum kybernetickej bezpečnosti SK-CERT: <https://www.sk-cert.sk/sk/onas/index.html>
- Prevencia v kontexte so socializačným procesom v škole; riziko hrania hier detí na internete spojené s nebezpečenstvom groomingu a sexuálneho zneužitia: <https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/skolska-socializacia-nove-vyzvy-prevencii.pdf>
- Informácie a odporúčania z výskumu CVTI SR *Význam internetu a sociálnych sietí v živote žiakov základných a stredných škôl*: <https://www.minedu.sk/data/att/16075.pdf>
- Osvetový video kurz pre žiakov 8. a 9. tried základných škôl v českom jazyku *Jsem netvor, který žije na netu.*: <https://osveta.nukib.cz/course/view.php?id=76#section-0>
- Projekt *E-Bezpečí* (materiály v českom jazyku): <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/vzdelavani/tiskoviny-pro-ucitele-a-rodice#>
- Preventívny projekt *Tvoje cesta online* v českom jazyku: <https://www.policie.cz/clanek/tvoje-cesta.aspx>
- Projekt *(NE)BEZPEČNE V SIETI*; zdroje: <http://myslim.eu/sk/dalsie-zdroje/>, pripravovaná publikácia: <http://myslim.eu/sk/publikacia/#page-content>
- DigiQ: <https://digiq.sk/category/temy/digitalne-obciansstvo/>
- Projekt *Hrdinovia Internetu*: <https://events.withgoogle.com/sk-gwg-praca-z-domu/hrdinovia-internetu>
- CyberSec.sk: <https://cybersec.sk/>
- *!incident podcast* – Podcast o kybernetickej bezpečnosti: <https://www.incident.sk/>
- Nadnárodná výskumná sieť EU KIDS ONLINE: <http://www.eukidsonline.net/>
- ITAPA – Najväčšia slovenská IT konferencia: <https://www.itapa.sk/o-itapa-podujatiach/>
- Program *#Cyber4Kids*, KPMG: <https://home.kpmg/sk/sk/home/about/spolocenska-zodpovednost/projekt-cyber4kids.html>

- *The Better Internet for Kids* portál v anglickom jazyku: <https://www.betterinternetforkids.eu/home>
- Portál *Deti na nete*: <https://www.detinanete.sk/>
- Portál *Ovcesk*: <http://sk.sheeplive.eu/>
- Portál *Zodpovedne.sk*: <https://www.zodpovedne.sk/index.php/sk/>

4.4 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie

(§ 2 y, § 11 ods. 9b, § 131 ods. 1d zákona č. 245/2008 Z. z.)

Priority/odporúčania

- Viesť komplexne dokumentáciu klientov – evidenciu všetkých potrebných dokumentov vrátane informovaného písomného súhlasu fyzickej osoby.
- Používať vhodné psychodiagnostické metódy a testy pri realizácii diagnostických vyšetrení žiakov na určenie správnej, jednoznačnej diagnózy.

Metodické a podporné materiály

- VÚDPaP metodicky usmerňuje a koordinuje všetky zložky systému výchovného poradenstva a prevencie: <https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2019/02/vudpap-dokumenty-Statut-2019.pdf>
- Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva (ďalej len „CŠPP“) poskytuje komplexnú odbornú činnosť a súbor špeciálnopedagogických intervencií aj deťom s vývinovými poruchami, ak sú zároveň deťmi so zdravotným postihnutím. Ak ide o dieťa len s vývinovou poruchou, poskytuje mu komplexnú starostlivosť centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“).
https://www.minedu.sk/data/files/8749_usm_poradne_26apr2019.pdf
- Usmernenia k štruktúre a obsahu správy z diagnostického vyšetrenia: <https://vudpap.sk/odborny-portal/informacie/informacie-pre-odbornych-a-pedagogickych-zamestnancov/vudpap-informacie-pre-odbornych-sprava-z-diagnostickeho-vysetrenia-dietata/>
- Usmernenie činnosti PZ a OZ v čase prerušenia prevádzky a realizovania dištančnej odbornej činnosti: <https://vudpap.sk/na-zaklade-sucasne-platnych-usbmerneni-msvvas-sr-sme-vydali-aktualny-metodicky-material/>

5 Inkluzívne vzdelávanie a školská integrácia

5.1 Vytváranie inkluzívneho a nediskriminačného prostredia

Súvisiaca legislatíva/dokumenty

- § 3 písm. d) a § 107 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z.
- čl. 24 ods. 2 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (č. 317/2010 Z. z.)
- Prijímanie detí so ŠVVP na povinné predprimárne vzdelávanie: <https://www.minedu.sk/data/att/19433.pdf>

- d. Usmernenie k prijímaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením do základnej školy:
<https://www.minedu.sk/usmernenie-k-prijimaniu-ziakov-so-zdravotnym-znevychodnenim-do-zakladnej-skoly/>
- e. Nultý akčný plán stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní na rok 2021:
<https://www.minedu.sk/nulty-akcny-plan-strategie-inkluzivneho-pristupu-vo-vychove-a-vzdelavani-na-rok-2021/>

Priority/odporúčania

- a. Dodržiavať usmernenie k prijímaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením do základnej školy. Rodič dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením má právo nesúhlasíť so vzdelávaním svojho dieťaťa v špeciálnej škole alebo v špeciálnej triede.
- b. Podporovať toleranciu a rozširovať povedomie žiakov o žiakoch so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú začlenení v bežných triedach ZŠ (ide nielen o žiakov s „viditeľným“ znevýhodnením, ale aj o žiakov s vývinovými poruchami učenia, poruchami aktivity a pozornosti a pod.), ktorí sa často stávajú obeťami nevhodných a nenávisťných prejavov zo strany spolužiakov, príp. sú vyčleňovaní z kolektívu.
- c. Vytvoriť podmienky pre individuálnu podporu všetkých detí a žiakov v školách; vytvoriť priaznivé prostredie pre rozvoj inkluzívneho vzdelávania, zabezpečiť inkluzívne prostredie na školách zvýšením počtu zamestnancov v pomáhajúcich profesiách na školách.
- Šíriť myšlienky tolerancie, akceptácie odlišností a zlepšovanie postojov voči znevýhodneným skupinám obyvateľstva, eliminovať intoleranciu a nenávisťné prejavy.
  - Pri zavádzaní inkluzívneho vzdelávania vytvárať inkluzívne tímy zložené z PZ a OZ. Implementovať princípy inklúzie a multidisciplinárneho prístupu, vytvárať klímu školy pre vzájomnú spoluprácu. Školský podporný tím predstavuje tím zostavený z odborných a pedagogických zamestnancov, ktorí sú prítomní priamo v škole a aktívne sa podieľajú na tvorbe rešpektujúcej kultúry školy a učiacej sa organizácie a pracujú nielen s deťmi, ale aj s učiteľmi a rodičmi.
  - Pedagogickú diagnostiku orientovať predovšetkým na zohľadňovanie silných stránok vo vzdelávaní a identifikovanie bariér a nerovností vo vzdelávaní a ich následné odstraňovanie a identifikovanie rizikových faktorov.
  - Vytvárať rovný prístup k vzdelávaniu žiakov zo SZP a žiakov z MRK v hlavnom vzdelávacom prúde, zamedziť oddelenému vzdelávaniu, priestorovému vyčleňovaniu a oddeľovaniu žiakov zo SZP a žiakov z MRK v samostatných triedach len pre týchto žiakov.
  - Vytvárať podmienky na realizáciu akceleračných programov v motivujúcom školskom prostredí a žiakom umožniť zmysluplné využitie voľného času.

Metodické a podporné materiály

- a. Zoznam Sekundárnych kontaktných miest pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím za MŠVVaŠ SR:
<https://www.minedu.sk/dohovor-osn-o-pravach-osob-so-zdravotnym-postihnutim-kontaktne-miesto/>

- b. Metodika podporujúca inkluzívne vzdelávanie v školách:
https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/projekty/eea_grants/metodik_a-podporujuca-inkluzivne-vzdelavanie-skolach.pdf
- c. *Od integrácie k inklúzii* – informačná brožúra pre pedagógov v základných školách:
<https://www.minedu.sk/europska-agentura-pre-rozvoj-specialneho-a-inkluzivneho-vzdelavania/>
- d. Zoznam webinárov (témy v oblasti špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania vo fialovej grafike): <https://www.youtube.com/channel/UCGltBBHjdTeaJ4g0HuT-iAA/videos>, akreditované webináre pre inkluzívne vzdelávanie: <https://inklucentrum.sk/kurzy/>
- e. Vzdelávacie projekty a workshopy overené Nadáciou Pontis:
<https://www.generacia30.sk/edu-mapa/search?q=inkl>

5.2 Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a školská integrácia

Súvisiaca legislatíva/dokumenty

- a. § 95 ods. 4 a § 144 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.
- b. čl. 24 ods. 2 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím
- c. Prijímanie detí so ŠVVP na povinné predprimárne vzdelávanie:
<https://www.minedu.sk/data/att/19433.pdf>
- d. Usmernenie k prijímaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením do základnej školy:
<https://www.minedu.sk/usmernenie-k-prijimanu-ziakov-so-zdravotnym-znevychodnenim-do-zakladnej-skoly/>

Priority/odporúčania

- a. Vytvoriť podmienky na prijatie detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením do ktorejkoľvek školy.
- b. Poskytnúť intenzívnu podporu žiakom so zdravotným znevýhodnením prostredníctvom školského špeciálneho pedagóga a odborných zamestnancov školy.
- c. V procese výchovy a vzdelávania detí so zdravotným znevýhodnením v materských školách zabezpečiť najmä dostatok primeraných aktivít, špecifických foriem denných činností, ktoré sú zamerané najmä na zmiernenie nepriaznivých dôsledkov ich zdravotných znevýhodnení.
- d. Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením bez mentálneho postihnutia, ktorí sa vzdelávajú v základných školách sa všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach, kompetencie, obsahové a výkonové štandardy vyučovacích predmetov prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením, prihliada sa na druh, typ a stupeň zdravotného znevýhodnenia.
- e. Konkrétne úpravy vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo so všeobecným intelektovým nadaním v základných a stredných školách v školskej integrácii sa uplatňujú na základe odporúčaní poradenských zariadení, ktoré pre školu vypracúvajú v súlade so všeobecnými záväznými právnymi a rezortnými predpismi.

- f. S cieľom prekonávať bariéry, ktoré súvisia so zdravotným znevýhodnením žiakov, sa odporúča v súlade s právnymi predpismi zabezpečiť, napr. pedagogického asistenta (najmä na pomoc súvisiacu výhradne s priamym vyučovacím procesom) a vytvoriť personálnu podporu prostredníctvom pracovných miest PZ a OZ.

Metodické a podporné materiály

- a. Elektronický formulár DCVV na vyšetrenie alebo konzultáciu s odborníkom/odborníčkou: <https://vudpap.sk/formulare/objednavaci-formular-dcvv/>
- b. Vzdelávacie programy a ďalšie informácie pre vzdelávanie žiakov so ŠVVP schválené MŠVVaŠ SR: <https://www.statpedu.sk/sk/deti-ziaci-so-svvp/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim-vseobecny-intelektovym-nadanim/>
- c. [Formulár](#) – Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP
- d. služba RoboBraille pre nevidiacich, slabozrakých, ľudí s dyslexiou vie previesť textové dokumenty do rôznych iných formátov – do Braillovho písma, MP3 (audio), DAISY (digitálne zvukové knihy), e-knihy a konvertovanie neprístupných dokumentov (napr. PDF) do viac prístupných dokumentov (napr. DOC, DOCX). RoboBraille vie previesť aj dokumenty obsahujúce matematické zápisy do alternatívnych formátov: www.robobraille.org
- e. Videá so vzdelávacím obsahom pre žiakov so sluchovým postihnutím sú umiestnené pod videom s vybraným obsahom s označením Verzia videa pre nepočujúcich.

Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci

Súvisiaca legislatíva a dokumenty

- a. § 94 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. stanovuje v ZŠ, SŠ, ktoré nie sú špeciálnou školou personálne obsadenie PZ a OZ pre žiakov so ZZ.
- b. § 107 ods. 3 zákon č. 245/2008 Z. z. ustanovuje, že v základnej škole pôsobí na každých 50 žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia jeden asistent učiteľa alebo jeden sociálny pedagóg.
- c. Procesné štandardy: <https://vudpap.sk/x/projekty/standardy/>
- d. Multidisciplinárny prístup – základné myšlienky a rámce: <https://vudpap.sk/multidisciplinarny-pristup-2020/>

Metodické a podporné materiály

- a. Školský psychológ: <https://vudpap.sk/manual-zacinajuceho-skolskeho-psychologa/>
- b. [Školský-špeciálny-pedagóg-jedna-z-ciest-k-inkluzívnej-škole](#)
- c. Webinár pre školských psychológov: <https://vudpap.sk/category/webinare/pre-skolskych-psychologov/>
- d. Webinár pre sociálnych pedagógov: <https://vudpap.sk/webinar-socialni-pedagogovia/>

5.3 Národnostné menšiny

Súvisiace dokumenty

Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na roky 2018 – 2020 (s predĺženou platnosťou do 31.

decembra 2021): <https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/koncepcia-sisl.pdf>

Priority/odporúčania

- a. Poskytnúť informácie zákonným zástupcom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, v prípade záujmu zabezpečiť takéto vzdelávanie.
- b. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín uplatňovať model [vyučovania slovenského jazyka](#) formami a metódami vyučovania cudzích jazykov, aplikovať činnostne zameraný prístup k vyučovaniu a učeni sa cudzích jazykov a venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka.
- c. Podporovať vzdelávanie a profesijný rozvoj učiteľov 1. stupňa ZŠ s VJM a učiteľov s aprobáciou slovenský jazyk a slovenská literatúra z metodiky vyučovania slovenského jazyka ako druhého jazyka (L2).
- d. V školách s VJNM na každom vyučovacom predmete venovať časť vyučovacích hodín slovenskej terminológii daného predmetu.
- e. Zapájať žiakov navštevujúcich školy s VJNM alebo patriacich k národnostným menšinám do jazykových [súťaží](#): *Poznaj slovenskú reč, Pekná maďarská reč, Dobré slovo, Celoslovenská súťaž Mihálya Tompu, Amari romani čhib – Naša rómčina, Farebný svet – Coloriskeri Luma, Duchnovičov Prešov, Prednes nemeckej poézie a prózy, Ruské slovo.*
- f. Informovať zákonných zástupcov žiakov z rómskych komunít o možnosti vyučovania rómskeho jazyka a literatúry. V prípade záujmu zákonných zástupcov zabezpečiť vzdelávanie v rómskom jazyku.

Metodické a podporné materiály

- Digitálny edukačný obsah pre MŠ s VJM: <https://wiki.iedu.sk/resources/browser/eyc-n-0009>
- Metodický list na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v MŠ s vyučovacím jazykom národnostných menšín: https://www.statpedu.sk/files/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/matrska-skola/metodicky-list_odborne-pojmy.pdf
- V súvislosti so začlenením rómskeho jazyka a literatúry a rómskych reálií do ŠKVP využiť ako pomôcku materiály pre jednotlivé stupne vzdelávania:
https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/rojal_pv_2014.pdf
https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/rojal_nsv_2014.pdf
https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/romsky_jazyk_a_literatura_g_4_r.pdf
https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/romsky_jazyk_a_literatura_g_8_r.pdf
- Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z rómskeho jazyka a literatúry: https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/cielove-poziadavky-pre-mat-skusky/romsky-jazyk-a-literatura.pdf

- Pre školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín a s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny sú platné Dodatky č. 4, 5 a 6 ŠVP:
<https://www.statpedu.sk/files/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-1.stupen-zs/ramcovy-ucebny-plan/dodatok-c-4-k-statnemu-vzdelavaciemu-programu-ramcovy-ucebny-plan-zs-vyuovacim-jazykom-narodnostnej-mensiny.pdf>
<https://www.statpedu.sk/files/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-1.stupen-zs/ramcovy-ucebny-plan/dodatok-c-5-k-statnemu-vzdelavaciemu-programu-ramcovy-ucebny-plan-zs-vyuovanim-jazyka-narodnostnej-mensiny.pdf>
<https://www.minedu.sk/data/att/16498.pdf>
- Doplnkový učebný materiál pre ZŠ *Národnostné menšiny – zoznámme sa* v slovenskom a maďarskom jazyku predstavuje zdokumentované dejinné súvislosti života národnostných menšín na Slovensku (bulharskú, českú a moravskú, chorvátsku, maďarskú, nemeckú, poľskú, ruskú, rusínsku, rómsku, srbskú, ukrajinskú a židovskú), formou a jazykom primeraným veku prijímateľov:
<https://www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/ucebne-texty/>
- Publikácie na podporu vyučovania rómskeho jazyka, rómskej kultúry a histórie:
<https://www.statpedu.sk/sk/o-organizacii/projekty/spolu-romami-dosiahneme-viac/publikacie/>
- *Inovovaný Rámcový vzdelávací program rómskeho jazyka (úrovne A1 – B2), Inovované európske jazykové portfólia a príručka pre učiteľa, Rómsko-slovenský slovník*:
<https://www.statpedu.sk/sk/o-organizacii/projekty/erasmus/vystupy-vysledky/>
- Odborné terminologické slovníky/glosáre školskej terminológie so snahou zjednodušiť, uľahčiť a zefektívniť prácu odbornej verejnosti v školstve pri používaní odbornej terminológie v jazyku národnostnej menšiny sú zverejnené na
<https://www.minedu.sk/odborna-terminologia-pre-narodnostne-skolstvo/>.
- Bližšie informácie a dokumenty k súťažiam *Poznaj slovenskú reč, Pekná maďarská reč*:
<https://www.statpedu.sk/sk/sutaze/poznaj-slovensku-rec/>,
<https://www.statpedu.sk/sk/sutaze/pekna-madarska-rec/>
- Videá 14 dištančných hodín rusínskeho jazyka vypracovaných školami v rámci projektu OZ Kolysočka – Kolíska podporeného MŠVVaŠ SR: <https://www.minedu.sk/distančne-hodiny-rusinskeho-jazyka/>
- V rámci projektu [EDU TV](#) sú dostupné videá pre 6. ročník ZŠ pre vyučovacie predmety rusínsky jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, matematika pre ZŠ s VJM a rómsky jazyk a literatúra: <https://viki.iedu.sk/resources/browser/vyuovaci-jazyk-madarsky>,
<https://viki.iedu.sk/resources/browser/vyuovaci-jazyk-romsky>,
<https://viki.iedu.sk/resources/browser/vyuovaci-jazyk-rusinsky>

5.4 Vzdelávanie detí cudzincov

Priority/odporúčania

- a. Kurzy štátneho jazyka pre deti cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky organizačne a finančne zabezpečujú OŠ OÚ v sídle kraja na základe žiadosti zriaďovateľa.
- b. Prispôbiť obsah vyučovania aktuálnej jazykovej úrovni žiaka na základe posúdenia a výsledku jeho pedagogickej diagnostiky; vyučovať slovenský jazyk ako cudzí jazyk.
- c. Pri hodnotení postupovať ako pri hodnotení žiakov po prestupe na školu s iným vyučovacím jazykom v súlade s čl. 11 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.
- d. Podporovať ciele spoluprácu škola – učiteľ – rodič/zákonný zástupca – žiak.

Metodické a podporné materiály

- a. Príručka:
  - pre učiteľov žiakov-cudzincov – *Slovenčina ako cudzí jazyk*: <https://mpc-edu.sk/slovencina-ako-cudzi-jazyk> alebo https://mpc-edu.sk/publikacie_vsetky,
  - pre pedagogických zamestnancov o procese začleňovania detí cudzincov do vzdelávacieho procesu na Slovensku: <https://lnk.sk/fzxh>, <https://lnk.sk/olru>,
  - o vzdelávaní detí cudzincov v čase korony: <https://lnk.sk/nkl0>.
- b. Ďalšie materiály o vzdelávaní detí cudzincov :
<https://www.statpedu.sk/sk/vzdelavanie/vzdelavanie-deti-cudzincov/>
- c. Usmernenie k povinnej školskej dochádzke – vzdelávanie cudzincov:
<https://www.minedu.sk/usmernenie-k-povinnej-skolskej-dochadzke-vzdelavanie-cudzincov/>
- d. Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy:
<http://www.minedu.sk/vnutorne-rezortne-predpisy-vydane-v-roku-2011/>
- e. Metodické materiály a videá zamerané na utečencov, azyl a migráciu pre učiteľov žiakov vo veku 6 – 9 rokov, 9 – 12 rokov, 12 – 15 rokov a 15 – 18 rokov:
<https://www.minedu.sk/ucebne-materialy-pre-ucitelov-a-ziakov-od-unhcr-learning-27-materials-for-teachers-and-learners-from-the-unhcr/>, <https://www.unhcr.org/sk/3043-vzdelavanie-o-utecencov.html>
- f. Webinár realizovaný ŠPÚ o vzdelávaní detí cudzincov a žiakov dlhodobo žijúcich v zahraničí: <https://www.youtube.com/watch?v=GxvZZAYG9i4>
- g. Podcast o tom, na čom treba zakladať pri práci s deťmi cudzincov a aké zásady je vhodné dodržiavať: <https://vudpap.sk/deti-cudzincov/>

6 Predprimárne vzdelávanie

(§ 28, § 28a, § 28b a § 59a zákona č. 245/2008 Z. z.,)

Priority/odporúčania

Odporúča sa priebežne sledovať:

- aktualizované stanoviská a informatívne materiály vypracované podľa aktuálneho právneho stavu, ktoré sú dostupné na: <http://www.minedu.sk/stanoviska-a-informativne-materialy/>,
  - odporúčané metodické materiály na podporu výchovno-vzdelávacej činnosti zverejňované na webovom sídle ŠPÚ: <https://www.statpedu.sk/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/matrska-skola/>, <https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/predprimarne-vzdelavanie-metodicke-listy.html>.
- a. Pri výchove a vzdelávaní detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné vrátane detí v individuálnom vzdelávaní, sa odporúča adaptovať ciele a obsah vzdelávania na základe potrieb detí a v súlade s princípom vyrovnávania šancí pri vstupe na primárny stupeň vzdelávania.
  - b. Pri výchove a vzdelávaní detí s odlišným materinským jazykom sa odporúča podporovať materinský jazyk dieťaťa a venovať zvýšenú pozornosť osvojovaniu vyučovacieho jazyka. Odporúča sa individuálny prístup k deťom s odlišným materinským jazykom a využívanie efektívnych komunikačných stratégií vo výchovno-vzdelávacej činnosti.
  - c. Podporovať počiatočnú čitateľskú gramotnosť detí materských škôl ako prípravu detí na čítanie v prvom ročníku základnej školy uplatňovaním špecifických metód, podnetným literárnym prostredím, napomáhaním aktívnemu počúvaniu detí a ich komunikovaniu s porozumením.
  - d. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti uplatňovať integráciu vzdelávacích oblastí; [hru](#) využívať ako základný výchovno-vzdelávací prostriedok aktivizácie detí k učeniu sa, získavaniu a využívaniu informácií, sebarealizácii, sebakontrolu, sebazdokonaľovaniu, sebaregulácii, sebareflexii.
  - e. Podporovať rôznymi aktivitami, činnosťami pre deti, zákonných zástupcov a širokú verejnosť *Deň materských škôl na Slovensku*, ktorým je 4. november, deň založenia prvej detskej opatrovne na území Rakúsko-Uhorska.
  - f. Aktívne podporovať rozvoj sociálnej a finančnej gramotnosti detí v predškolskom veku. Podporovať MŠ pri implementácii programu Aflatoun: <http://osf.sk/socialno-financne-vzdelavanie-aflatoun/> a využívať možnosti vzdelávania pedagogických zamestnancov MŠ v oblasti rozvoja sociálnej a finančnej gramotnosti a jej prepájania s udržateľným rozvojom.
  - g. Nadväzovať a rozvíjať partnerské vzťahy MŠ s inštitúciami predprimárneho vzdelávania v zahraničí aj v rámci aktivít profesijných organizácií, zapájať sa do medzinárodných projektov a partnerstiev v oblasti predprimárneho vzdelávania aj prostredníctvom medzinárodného programu partnerstvo škôl eTwinning. Ďalšie informácie o programe: <https://www.minedu.sk/etwinning/> a na webových sídlach programu: www.etwinning.net, www.etwinning.sk.

7 Vybrané oblasti výchovy a vzdelávania

(§ 4 zákona č. 245/2008 Z. z.)

7.1 Cudzie jazyky

Súvisiace dokumenty

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky – učenie sa, vyučovanie, hodnotenie (publikácia Rady Európy) v slovenskom preklade:

https://www.statpedu.sk/files/sk/publikacna-cinnost/publikacie/serr_tlac-indd.pdf

Priority/odporúčania

- a. Aplikovať činnostne zameraný prístup k vyučovaniu a učeniu sa cudzích jazykov a využívať inovatívne metódy a formy výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiakov.
- b. Klásť dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií a efektívnu komunikáciu.
- c. Podľa možností škôl uplatňovať metodiku CLIL (obsahovo a jazykovo integrované vyučovanie) vo vyučovaní.
- d. Podporiť záujem pedagogických zamestnancov, žiakov a rodičov o jazykové vzdelávanie, jazykovú diverzitu a toleranciu (kultúrnu, etnickú, sociálnu a pod.) prostredníctvom realizácie projektov a zapojenia školy do programu Erasmus+.

Metodické a podporné materiály

- a. Informácie a podporné materiály:
  - Európske jazykové portfólio ako nástroj na sebahodnotenie slúži aj na podporu rozvíjania viacjazyčnosti a interkultúrnych kompetencií žiakov:
<https://www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/odborne-informacie/europske-jazykove-portfolio/> a v anglickom jazyku na
<https://www.ecml.at/Thematicareas/EvaluationandAssessment/EuropeanLanguagePortfolio/tabid/4179/language/en-GB/Default.aspx>.
  - Európska platforma – informácie týkajúce sa multilingualizmu v európskom kontexte a inšpiratívnych príkladov dobrej praxe v anglickom jazyku:
https://ec.europa.eu/education/policies/multilingualism/european-language-initiatives_en
  - Výstupy projektov Európskeho centra pre moderné jazyky Rady Európy (ďalej aj ECML) a plán medzinárodných workshopov zameraných na podporu jazykového vzdelávania v anglickom alebo francúzskom jazyku: www.ecml.at
  - Zdroje v oblasti jazykového vzdelávania pre učiteľov, žiakov a rodičov:
<https://www.ecml.at/Resources/TreasureChestofResources/tabid/4397/language/en-GB/Default.aspx>
  - Príručka jazykových výziev – publikácia a aplikácia v slovenskom a v iných jazykoch na stiahnutie: <https://edl.ecml.at/Activities/Languagechallenge/tabid/3207/Default.aspx>
- b. Projekty/súťaže:
  - *Európsky deň jazykov (EDJ)* – iniciatíva Rady Európy:
    - informácie a námety pre učiteľov na webovom sídle ECML: <http://edl.ecml.at>

- registrácia a hlasovanie o najinovatívnejšie podujatie:
<https://edl.ecml.at/Events/EventsDatabase/tabid/1772/Default.aspx>
- súťaž pre žiakov o dizajn na tričko k Európskemu dňu jazykov 2022:
<https://edl.ecml.at/T-shirts/EDLT-ShirtContest/tabid/3147/Default.aspx>
- Súťaž *Európska značka pre jazyky* je iniciatívou EK na podporu jazykového vzdelávania. Ďalšie informácie: <https://www.erasmusplus.sk/ELL/index.php>
- *Vytvorme si vlastný svet* – projektové vyučovanie cudzieho jazyka na báze interaktívnej hry, OZ Edusteps, projekt ocenený Nadáciou Pontis: <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/projekt/vytvorme-si-vlastny-svet>
- Program EÚ *Erasmus +*: <https://www.erasmusplus.sk/>

7.2 Digitalizácia

Súvisiace dokumenty

a. *Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030* – jedným zo zámerov je vzdelávacia inštitúcia ako vedomostná organizácia:

- využívanie digitálnych technológií (vzdelávacích platforiem) a digitálneho vzdelávacieho obsahu umožňujúcich inovatívne a motivujúce výučbové metódy na zvýšenie kvality vzdelávania a na precvičovanie digitálnych zručností absolventov pre prax,
- posilnenie zvyšovania kompetencií žiakov, študentov a frekventantov kurzov pre digitálnu ekonomiku,
- personalizácia (digitálna inklúzia) pre rovnaký prístup k vzdelávaniu pre všetkých,
- podporované systematické celoživotné vzdelávanie.

<https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2019/06/Strategia-digitalnej-transformacie-Slovenska-2030.pdf>

b. *Akčný plán digitálneho vzdelávania (2021 – 2027)* – vízia Európskej komisie v oblasti vysokokvalitného, inkluzívneho a dostupného digitálneho vzdelávania v Európe. Ide o výzvu k akcii na silnejšiu spoluprácu na európskej úrovni s cieľom:

- poučiť sa z krízy spôsobenej pandémiou COVID-19, počas ktorej sa technológie používajú vo vzdelávaní a odbornej príprave v doposiaľ nevídanom rozsahu,
- zabezpečiť, aby vzdelávanie a odborná príprava boli pripravené na digitálny vek.

https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_sk

c. Ďalšie informácie k danej téme sú v dokumente: [rozvoj digitálnych zručností, kybernetická bezpečnosť](#).

Priority/odporúčania

- a. Vytvárať priaznivé podmienky a motivovať učiteľov na implementáciu inováčných pedagogických metód s využitím digitálnych učebných zdrojov a digitálnych nástrojov vo vyučovaní všetkých predmetov, ak je to vzhľadom na aktuálny obsah vzdelávania vhodné.
- b. Venovať zvýšenú pozornosť rozvíjaniu digitálnej gramotnosti a kompetencií detí, žiakov a učiteľov, vrátane kybernetickej bezpečnosti.

Metodické a podporné materiály

- a. [Digitálny edukačný obsah](#)
- b. Sériá inovatívnych metodík zameraných na [bádateľský spôsob výučby](#) v prírodovedných predmetoch.
- c. Príklady osvedčených digitálnych nástrojov v oblasti práce s mládežou:
<https://www.pracasmladezou.sk/index.php/nove-pristupy/>
- d. Vzdelávacie projekty a súťaže overené Nadáciou Pontis, ktoré podporujú zručnosti pri práci s technológiami sú na <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/tag/matematika-a-informatika>.
- e. Možnosť získať medzinárodný certifikát ECDL (European Computer Driving Licence – „vodičský preukaz na počítač“) formou preskúšania z vybraných modulov podľa platného cenníka (https://www.cvtisr.sk/o-cvti-sr/zakladne-dokumenty/cennik-poskytovanych-sluzieb-a-prac-cvti-sr.html?page_id=403).
- f. Akreditované [vzdelávacie programy pre PZ a OZ](#).

7.3 Globálne vzdelávanie

Priority/odporúčania

Realizovať vyučovanie takým spôsobom, aby žiaci vedeli a chceli byť aktívni pri vytváraní spravodlivejšieho sveta, v súlade s napĺňaním cieľov trvalo udržateľného rozvoja v zmysle OSN Agendy 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj.

Metodické a podporné materiály

- a. Odborné informácie, metodické námety/inšpirácie na témy – globalizácia, ľudské práva, radikalizácia, extrémizmus, migračná kríza a výchova k hodnotám národného a svetového kultúrno-historického dedičstva – <https://www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/metodiky/>
- b. Metodické materiály najmä pre etickú a občiansku výchovu sú zverejnené na www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/.
- c. Metodické materiály a pracovné listy zamerané na zvyšovanie kvality v témach globálneho vzdelávania, preverené Nadáciou Pontis: <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/search?q=glob%C3%A1ne+vzdel%C3%A1vanie>.
- d. Publikácie, Sokratov inštitút: <https://www.sokratovinstitut.sk/publikacie>
- e. Projekty:
  - *Štruktúrovaný dialóg s mladými ľuďmi*: www.strukturovanydialog.sk
  - *Rozhoduj o Európe* – semináre, simulácia modelového zasadnutia inštitúcií Európskej únie a konferencie – <https://sk-sk.facebook.com/rozhodujoeurope/>, <https://rozhodujoeurope.cz/>
  - *Patrí politika do školy?* – zapojenie sa mladých ľudí do verejného diania a podpora aktívneho občianstva – <https://cep.sk/patri-politika-do-skoly/>
  - *Kam vedie nacionalizmus a extrémizmus?* – podpora ľudských práv a prevencia radikalizácie mládeže formou študijnej cesty na Balkán a putovnej výstavy na podklade vojen v bývalej Juhoslávii – <https://cep.sk/kam-vedie-nacionalizmus-a-extremizmus/>

Hodnotová výchova a ľudské práva

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- a. Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv:
<https://www.minedu.sk/celostatna-strategia-ochrany-a-podpory-ludskych-prav-uznesenie-vlady-sr-c-712015/>
- b. Ľudské práva – monitoring – publikácie z výskumných úloh CVTI SR:
  - 3.1 Ľudské práva v škole (Názory učiteľov ZŠ a SŠ):
https://www.minedu.sk/data/files/9616_ludske-prava.pdf
  - 3.2 Ľudské práva v škole – vnímanie a dodržiavanie ľudských práv a práv dieťaťa v školskom prostredí – https://www.minedu.sk/data/files/9615_ludske-prava-vnimanie.pdf
- c. Informácie o inštitúciách a mimovládnych neziskových organizáciách pôsobiach v oblasti ochrany ľudských práv a o možnosti vykonávať dobrovoľnícku činnosť v lokalite školy, komunite, regióne získate na www.icm.sk.
- d. Ďalšie informácie k danej téme sú v dokumente: bezpečnosť a prevencia.

Priority/odporúčania

- a. Definovať v ŠKVP stratégie na rozvoj kritického myslenia vo vzťahu k demokratickému občianstvu a k ľudským právam, aplikovať ich do všetkých aspektov života školy vrátane ich sledovania a vyhodnocovania a implementovať tieto témy do osnov vyučovacích predmetov.
- b. Klásť dôraz na odporúčané priority hodnotovej výchovy:
  - vytvárať otvorenú, demokratickú, participujúcu klímu školy,
  - podporovať formovanie všeludských ľudskoprávných hodnôt a kompetencií,
  - rozvíjať a prehľbovať etické hodnoty vo výchove a vzdelávaní, formovať osobnostné kompetencie (charakter) žiakov/žiačok,
  - dodržiavať etické správanie a rešpektovať duševné vlastníctvo, implementovať témy eliminujúce plagiátorstvo a iné korupčné správanie.
- c. Venovať sa kompetenciám pre demokratickú kultúru prostredníctvom komplexných interaktívnych aktivít zohľadnením všetkých aspektov štyroch dimenzií – hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické porozumenie.
- d. Zapájať žiakov do Olympiády ľudských práv a do ďalších aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam a demokratickému občianstvu.
- e. Podporovať účasť PZ a OZ na vzdelávaní v záujme dosahovania ich multietnických a multikultúrnych kompetencií a vytvárať v škole priaznivé multikultúrne prostredie
- f. Venovať zvýšenú pozornosť osvete, výchove a vzdelávaniu v oblasti rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí mužov a žien smerujúcim k nulovej tolerancii voči diskriminácii a páchaniu násilia na ženách a deťoch/dievčatách.

Metodické a podporné materiály

a. Metodické materiály:

- *Školy, ktoré menia svet* – metodická príručka pre základné a stredné školy (občianska náuka, etická výchova, mediálna výchova) obsahuje témy ako sú občianstvo, kritické myslenie, mediálna gramotnosť a ohľaduplnosť: <https://ipao.sk/portfolio-items/skms/>, <https://skolyktoremeniasvet.sk/o-programe/metodika/>.
- Metodické materiály najmä na etickú a občiansku výchovu sú zverejnené na www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/.
- Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru: <https://www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/odborne-informacie/referency-ramec-kompetencii-demokraticku-kulturu/>
- Metodický materiál pre učiteľov *Korupcia: Námety na vyučovanie pre základné a stredné školy*, 2016: https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/metodiky/korupcia_namety-na-vyucovanie_dolozka.pdf
- Metodika pre triednych učiteľov *Ako viesť svoju triedu k férovosti*, ktorá bude zverejnená na webovom metodickom portáli ŠPÚ.
- Program Nadácie otvorenej spoločnosti: <https://osf.sk/vychova-k-obcianstvu-podpora-democratickeho-prostredia-na-skolach-otvorene-skoly/>
- Metodické a didaktické námety k tematike holokaustu (vytvorené v spolupráci s Múzeom holokaustu v Seredi): <https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/metodicke-odporucania-spu-k-vyucbe-temy-holokaust.html> a [medzinárodný tréningový program](#) o výučbe holokaustu pre učiteľov stredných škôl a druhého stupňa základných škôl.
- Metodická pomôcka pre pedagógov (praktické rady a tipy ako správne vyučovať o holokauste) – publikácia IHRA (Medzinárodná aliancia pre pripomínanie si holokaustu) *Odporúčania pre výučbu a vzdelávanie o holokauste*. Anglický originál: <https://www.holocaustremembrance.com/sites/default/files/inline-files/IHRA-Recommendations-Teaching-and-Learning-about-Holocaust.pdf>
- Vzdelávacie zdroje zamerané na rozvoj kompetencií pre demokratickú kultúru: <https://www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture/resources>

b. Projekty/súťaže:

- *Sieť demokratických škôl* – projekt Rady Európy: <https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/democratic-schools-network>
- Vzdelávacie aktivity vytvorené ako reakcia na pandémiu Covid-19 s cieľom podpory rozvoja kompetencií pre demokratickú kultúru: <https://www.coe.int/en/web/reference->

[framework-of-competences-for-democratic-culture/rfcdc-learning-activities-based-on-the-covid-19-pandemic](https://www.generacia30.sk/edu-mapa/tag/socialne-a-obcianske-kompetencie-ziaka)

- Programy overené Nadáciou Pontis sú zverejnené na <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/tag/socialne-a-obcianske-kompetencie-ziaka>.

Environmentálna výchova

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- a. Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030, ktorá si dáva za cieľ skvalitniť environmentálnu výchovu vo formálnom vzdelávaní:
https://www.minzp.sk/files/iep/03_vlastny_material_envirostrategia2030_def.pdf.
- b. Publikácia *Čo vás v tej škole učia – Analýza stavu formálneho environmentálneho vzdelávania na Slovensku* vydaná Inštitútom environmentálnej politiky na MŽP SR a Inštitútom vzdelávacej politiky na MŠVVaŠ SR je dostupná na
<https://www.minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/co-vas-tej-skole-ucia.html>.

Priority/odporúčania

- a. Využívať aktivizujúce a zážitkové vyučovacie metódy, zapájať sa do projektov, programov a súťaží s environmentálnym zameraním s cieľom podnietiť záujem žiakov o environmentálne témy a rozvíjať ich zručnosti nevyhnutné pre udržateľný rozvoj (napr.: predvídavosť, strategické myslenie, kritické myslenie, riešenie problémov).
- b. Podporovať vzdelávanie učiteľov v téme environmentálna výchova, vzdelávanie a osvetu.
- c. Podporovať vytvorenie pozície koordinátora pre environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu.

Metodické a podporné materiály

- a. Metodické materiály:
  - *Metodické usmernenie k zavádzaniu prierezovej témy environmentálna výchova do ŠkVP:* <https://www.statpedu.sk/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/zakladna-sola/prierezove-temy/> a <https://www.statpedu.sk/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/gymnazia/prierezove-temy/>
  - *Metodické modely plnenia vybraných cieľov environmentálnej výchovy:* <https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/environmentalna-vychova-metodicke-modely.html>
  - Príklady aktivít s dôrazom na rozvoj kompetencií v environmentálnej výchove – video-metodika – <https://www.iuventa.sk/sk/sub/projektpraktik/Metodicky-portal/Videometodiky/Envirozazitok-Podpora-a-rozvoj-zazitkovych-aktivit-v-environmentalnej-vychove.alej>
- b. Publikácie a materiály:
  - *Spríevodca neformálnou environmentálnou výchovou a vzdelávaním pre udržateľný rozvoj:* <https://www.minzp.sk/files/sprievodca-neformalnou-environmentalnou-vychovou-slovensku.pdf>

- *Environmentálna výchova v súvislostiach*: <https://fee.tuzvo.sk/sk/environmentalna-vychova-v-suvistlostiach>
  - Materiály v oblasti výchovy k udržateľnému rozvoju a globálnemu vzdelávaniu: <https://globalnevzdelavanie.sk/> a informácie o environmentálnej spravodlivosti a migrácii z globálneho pohľadu: <http://edu-kit.sameworld.eu/?lang=sk>
- c. Podporné aktivity a programy:
- Komplexný program environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu pre udržateľný rozvoj: <https://pozicanaplaneta.sk/>
  - Internetový portál EWOBX – priestor na zdieľanie informácií z oblasti environmentálnej výchovy a osvetu – <https://www.ewobox.sk/o-portali#>
  - Neziskové organizácie, ktoré implementujú na Slovensku viaceré medzinárodné programy, napr. Nadácie pre environmentálnu výchovu: <https://www.fee.global/eco-schools-1>, *Eco-Schools/Zelená škola*: www.zelenaskola.sk, *Mladí reportéri pre životné prostredie*: www.mladireporteri.sk s aktuálnou novinkou: <http://www.mladireporteri.sk/manual-21-ucime-pre-21-storocie>, projekt *GLOBE* zameraný na bádateľsky orientované vzdelávanie: www.globeslovakia.sk.
  - Metóda CLIL a outdoorová edukácia v environmentálnej výchove: DAPHNE www.daphne.sk/inspiracie, Stromu života <https://stromzivota.sk/verejne-projekty>, SOSNA: <https://sosna.sk/idesadolesa> a CEEV Živica <https://huravon.sk/>, Stredisko environmentálnej výchovy SAŽP Dropie <https://dropie.sazp.sk/>.
  - Využívanie školských záhrad v projektoch CEEV Živica: <https://zahradaktorauci.sk/>, CEA Trenčín: www.prirodnazahrada.eu a OZ SOSNA: <https://sosna.sk/content/klimatick-z-hrady-pon>
  - Medzinárodný celoročný vzdelávací projekt nadácie Green Foundation s názvom *Roots & Shoots Slovakia*: <https://greenfoundation.eu/aktivity/roots-shoots/>
  - Programy overené Nadáciou Pontis: <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/tag/zdravie-a-pohyb>
- d. Environmentálny časopis Stromáčik pre deti v materských školách a mladší školský vek vydáva občianske združenie Strom života: <https://stromzivota.sk/stromacik/stromacik>.

Podpora dobrovoľníctva a solidarity

Súvisiace dokumenty

Koncepcia výchovy a vzdelávania detí a mládeže k dobrovoľníctvu:

[https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/aktuality/dobrovolnictvo/2018/Koncepcia_VaV_DaM_k_dobru_final_19.4.2018%20\(2\).pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/aktuality/dobrovolnictvo/2018/Koncepcia_VaV_DaM_k_dobru_final_19.4.2018%20(2).pdf)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

Program Európsky zbor solidarity (2021 – 2027) poskytuje mladým ľuďom príležitosť vykonávať dobrovoľnícke aktivity na projektoch v prospech komúnít. Je založený na solidarite, ktorá formuje silné morálne zázemie na zvládanie súčasných a budúcich kríz. **Sprievodca**

programom poskytuje komplexný prehľad všetkých aktivít financovaných z programu Európsky zbor solidarity. Bližšie informácie: <https://zborsolidarity.eu/>
Školám sa odporúča zapojiť sa do programu Európskej únie Európsky zbor solidarity v rámci dobrovoľníckych a iných aktivít a využívať tak možnosti na predkladanie projektov. Ďalšie informácie k programu: <https://zborsolidarity.eu/> a https://europa.eu/youth/solidarity_sk.

7.4 Mediálna výchova a kritické myslenie

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- a. *Prieskum o mladých a médiách*, Rada mládeže Slovenska, 2019: <https://mladez.sk/2019/03/28/prieskum-o-mladych-a-mediach/>
- b. *Just think about it. Findings of the Media Literacy Index*, Nadácia otvorenej spoločnosti, Sofia. 2019. v angl. jazyku: https://osis.bg/wp-content/uploads/2019/11/MediaLiteracyIndex2019_-ENG.pdf

Priority/odporúčania

- a. Využívať rozhovory žiakov o mimoriadnych správach, populárnych osobnostiach a pod. ako príležitosť na mediálnu analýzu a poukázanie na riziká spojené s médiami a digitálnymi technológiami.
- b. Vytvárať príležitosti pre žiakov, aby mediálny obsah mohli aj vytvárať, nielen analyzovať.
- c. Viest žiakov k odlišovaniu kritického myslenia od kritizovania, viesť ich k rozpoznávaniu problematických stránok médií a hovoriť o nich bez toho, aby ich prestali používať.
- d. Rozvíjať zručností PZ a OZ v oblasti kritického myslenia a tiež v oblasti nových trendov v rozvoji médií.
- e. Podporovať spoluprácu s organizáciami, ktoré ponúkajú vzdelávacie programy s cieľom rozvíjať mediálnu výchovu a kritické myslenie aj u detí a žiakov s nedostatkom príležitostí.

Metodické a podporné materiály

- a. Metodické materiály:
  - Metodická príručka *Mediálna výchova v materských školách – cesta k mediálnej gramotnosti*: <https://www.statpedu.sk/files/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/materska-skola/medialna-vychova-materskych-skolach.pdf>
  - Odborno – metodické texty orientované na pomoc/orientáciu v oblasti mediálnej výchovy a mediálnej gramotnosti učiteľov: <https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/medialna-vychova.html>
  - Súbor dostupných motivačných materiálov a didaktické návrhy na prácu s nimi: <https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/implementacia-prierezovej-temy-medialna-vychova-do-etickej-vychovy-2-stupen-zs.pdf>
- b. Portály:
  - *Mediálna gramotnosť*, Centrum mediálnej gramotnosti pri Fakulte masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave <https://medialnavychova.sk/> s:

- databázou materiálov o mediálnej výchove: <https://medialnavychova.sk/databaza-materialov-o-medialnej-vychove/> a
  - databázou príkladov dobrej praxe: <https://medialnavychova.sk/databaza-prikladov-dobrej-praxe/>.
  - *Čtenářská gramotnost a projektové vyučování*, OZ Abeceda v českém jazyku: <http://www.ctenarska-gramotnost.cz/>
  - Metodický portál RVP.CZ v českém jazyku: https://dum.rvp.cz/vyhledavani/prochazet.html?rvp0=Z&rvp1=ZP&rvp=ZP&svp_ch=off&svp=-&s=Proch%C3%A1zet+materi%C3%A1ly
  - *DigiQ* (Digitálna inteligencia) – vzdelávacie materiály o digitálnom obsahu – <https://digiq.sk/category/kniznica/>
- c. Vzdelávacie programy:
- *(Ne)bezpečne v sieti*, CeNef: <http://cenef.sk/aktualne-ponuky/>
  - *Použi hlavu! Kritické myslenie v každodennom živote*, IUVENTA – akreditovaný vzdelávací program pre mládež – <https://www.pracasmladezou.sk/index.php/neformalne-vzdelavanie/>
  - *Fantomas, Zvol si info* – prednášky a workshopy pre základné a stredné školy – <https://zvolsi.info/sk/co-robime/>
  - Debatné aktivity na školách, Slovenská debatná asociácia: <http://www.sda.sk/>
  - Dokumentovanie spomienok pamätníkov kľúčových momentov 20. storočia – zážitkové workshopy – Post Bellum: <https://www.postbellum.sk/>
  - Webináre ŠPÚ pre učiteľov a učiteľky materských škôl na tému mediálna gramotnosť a kritické myslenie. Prihlasovanie na: <https://www.statpedu.sk/sk/aktuality/>

7.5 Zdravie a pohyb

Súvisiace dokumenty

Akčný plán prevencie obezity 2015 – 2025 vychádza z Národného programu [prevencie obezity](#). Hlavným cieľom akčného plánu je znížiť mieru obezity populácie. https://www.uvzsr.sk/docs/info/podpora/NAPPO_2015-2025.pdf

Informácie o zdrojoch poznania dát

Medzinárodná štúdia o zdraví a so zdravím súvisiacim správaním školákov v sociálnom kontexte: <https://hbcslovakia.com/hbcs-slovensko-2021-2022/>

Priority/odporúčania

- a. Umožniť deťom využívať športoviská v areáli školy pred alebo po vyučovaní a počas prestávok a podporovať deti a žiakov v aktívnom transporte do a zo školy a vytvárať vhodné podmienky pre odloženie bicykla, kolobežky alebo skateboardu.
- b. Podporovať vzdelávania učiteľov v témach na podporu aktívneho životného štýlu a trvalo udržateľného správania.
- c. Ak je v škole alebo v školskom zariadení v prevádzke automat alebo bufet, ktorý je dostupný deťom a žiakom, Akčný plán prevencie obezity ukladá:

- obmedziť predaj nealkoholických sladených nápojov,
  - ponúkať sortiment tovaru, ktorý nemôžu tvoriť alkoholické nápoje, nápoje s pridaným cukrom, nápoje s obsahom kofeínu, chinínu, energetické nápoje a tabakové výrobky,
  - odstrániť akúkoľvek marketingovú podporu jedál s vysokým obsahom soli, tuku a cukru.
- d. Školám a školským zariadeniam sa odporúča aktívne zapájať do *Európskeho týždňa športu*.

Metodické a podporné materiály

- Vzdelávaci štandard, metodické listy, prezentácie pre učiteľa a pracovné listy pre žiaka k voliteľnému predmetu *Viem, čo zjem* pre žiakov 4., 5. a 6. ročníka ZŠ:
<https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/volitelne-predmety/viem-co-zjem/>
- *Skutočne zdravá škola* – neformálne edukačné aktivity, zvyšovanie kvality stravy a úrovne stravovania v školských jedálňach – <https://skutocnezdravaskola.sk/o-nas>
- Národný program podporujúci zdravie: <https://www.skolskeovocie.sk/>
- Informácie o Európskom týždni športu: www.tyzensportu.sk
- *Tréneri v škole* je program zameraný na skvalitnenie a zatraktívnenie hodín telesnej a športovej výchovy zážitkovým spôsobom, budovanie pozitívneho vzťahu žiakov prvého stupňa ZŠ k športu, rozvíjanie ich všestrannej pohybovej gramotnosti a prehĺbenie ich záujmu o šport. Informácie o programe: www.trenerivskole.sk
- *Moduly* je projekt zameraný na inovatívne formy vzdelávania telesnej výchovy na prvom stupni ZŠ. Pilotná fáza projektu bude prebiehať v šk. roku 2021/2022 na vybraných školách prostredníctvom overených poskytovateľov. Informácie o projekte budú zverejnené na <https://www.minedu.sk/skolsky-sport/>.
- *Olympijský odznak všestrannosti (OLOV)* je projekt na všestranný rozvoj pohybových schopností žiakov na školách, aktiváciu k pravidelnému športovaniu a podporu súťaživosti. V šk. roku 2021/2022 prebehne testovanie pohybových predpokladov žiakov 6. ročníka (11 – 12 roční žiaci) v termíne 1. 10. až 31. 10. 2021. Ďalšie informácie budú dostupné na <https://www.olympic.sk/olov>.
- *Program vzdelávania o olympijských hodnotách (Olympic Value Education Programme – OVEP)* je nástroj hodnotovej výchovy, ktorý prostredníctvom športu a kľúčových hodnôt olympizmu pomáha mladej generácii pri pestovaní pozitívnych charakterových vlastností. Informácie o vzdelávacích aktivitách pre pedagógov a žiakov: <https://www.olympic.sk/ovep>
- Na základe motta „Uč sa, hýb sa, objavuj!“ je možné zapojiť žiakov materských, základných a stredných škôl do športových, kultúrnych a vzdelávacích súťaží počas *týždňa olympijských aktivít* v termíne 20.6. až 26.6.2022. Viac informácií a možnosť registrácie pre školy: <https://www.olympic.sk/od>

7.6 Vzdelávanie založené na objavovaní a bádani

Priority/odporúčania

- a. Podnecovať záujem žiakov o získavanie nových poznatkov prostredníctvom zážitku, bádateľských aktivít, experimentov a participovania na demonštračných pokusoch.

- b. Využívať vyučovacie stratégie, ktoré pomôžu odstraňovať u žiakov ich mylné predstavy o pojmoch, teóriách a zákonitostiach.
- c. Zapájať sa do projektov a súťaží v predmetnej oblasti a podporovať súvisiace vzdelávanie pedagogických zamestnancov.

Metodické a podporné materiály

a. Materiály/publikácie:

- *Ako sa žiak stane vedecky gramotným*, Kíreš M., UPJŠ Košice. Materiál definuje spôsobilosti vedeckej práce, obsahuje opis bádateľských aktivít z hľadiska hierarchie a spôsobov ich hodnotenia, ktorý je doplnený o konkrétne príklady. Uvádza aj podmienky pripravenosti školy a učiteľov na bádateľsky orientované vyučovanie (BOV).
https://www.nucem.sk/dl/4528/05_UPJ%C5%A0_-
- *Bádateľsky orientované vyučovanie matematiky a informatiky na stredných školách*, Lukáš S. a kol., UPJŠ Košice, 2016. Publikácia vysvetľuje a na ukážkach demonštruje viaceré úrovne žiackeho bádania, poskytuje klasifikáciu bádateľských zručností. Jej nosnou časťou sú metodiky pre bádateľsky orientované vyučovanie konkrétnych tém zo školskej matematiky a informatiky. <https://unibook.upjs.sk/img/cms/2016/pf/bov.pdf>
- *Hodnotenie zručností v bádateľsky orientovanej výučbe*, Slepáková I., Kimáková K., UPJS Košice, Scientia in educatione 6(1), 2015p. 133–143, ISSN 1804-7106. Metodický materiál medzinárodného projektu 7RP ESTABLISH opisuje príklad hodnotiaceho nástroja vytvoreného na základe prípadových štúdií z výučby prírodovedných predmetov a obsahuje aj tvorbu kritérií formatívneho a následne sumatívneho hodnotenia žiackeho bádania. <https://ojs.cuni.cz/scied/article/view/138/141>
- Zbierky inovatívnych metodík z matematiky, fyziky, biológie, chémie, geografie, informatiky a sieťových technológií: <http://itakademia.sk/inovativne-metodiky>
- Inovatívne prístupy vo vzdelávaní prírodovedných predmetov:
[Bádateľské aktivity v prírodovednom vzdelávaní,](#)
[https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/badatske-aktivity/02cast_b_fyzika_web.pdf,](https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/badatske-aktivity/02cast_b_fyzika_web.pdf)
[https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/badatske-aktivity/03cast_b_biologia_web.pdf,](https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/badatske-aktivity/03cast_b_biologia_web.pdf)
https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/badatske-aktivity/04cast_b_chemia_web.pdf

b. Projekty/vzdelávacie aktivity/súťaže:

- Programy overené Nadáciou Pontis: <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/tag/fyzika-chemia-a-biologia>
- Projekt *Hejného matematika*, Indícia n. o. Všetko o projekte: <https://www.indicia.sk/aktualne-skolenia/hejneho-metoda>

- [Vzdelávanie učiteľov ITAkadémia](https://vzdelavanie.itakademia.sk/course/index.php?categoryid=8) v predmetoch: biológia, chémia, fyzika, geografia, matematika a informatika so zameraním na rozvoj digitálnej a vedeckej gramotnosti. <https://vzdelavanie.itakademia.sk/course/index.php?categoryid=8>
- *Lepšia geografia* – metodické materiály pre geografiu – <https://lepsiageografia.sk/>
- Programy [neformálneho vzdelávania](#)

7.7 Finančná gramotnosť a podnikateľské zručnosti

Finančná gramotnosť

- Je potrebné klásť zvýšený dôraz na kompetencie finančnej gramotnosti, ktoré sa týkajú boja proti korupcii a klientelizmu a ochrany spotrebiteľa.
- Dôležité dokumenty, pomocné materiály a odkazy na podporu výučby finančnej gramotnosti nájdete na <https://www.minedu.sk/dalsie-informacne-zdroje/>.

Podnikateľské zručnosti

- Informácie a materiály k vyučovaniu cvičnej firmy a zoznam registrovaných subjektov nájdete na <http://www.sccf.sk/>.
- Vzdelávacie programy a súťaže preverené Nadáciou Pontis: <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/tag/karierne-a-podnikateske-zrucnosti-ziaka>

7.8 Slovenský jazyk ako druhý jazyk

Priority/odporúčania

- Pri vzdelávaní žiakov s odlišným materinským jazykom odporúčame [podporovať materinský jazyk žiaka](#) a venovať zvýšenú pozornosť osvojovaniu vyučovacieho jazyka.
- Odporúčame individuálny prístup k žiakom s odlišným materinským jazykom a využívanie efektívnych komunikačných stratégií vo výchovno-vzdelávacej činnosti.
- Podporovať ciele spoluprácu škola – učiteľ – rodič/zákonný zástupca – žiak.

Metodické a podporné materiály

Pre učiteľov žiakov s odlišným materinským jazykom v školách s vyučovacím jazykom slovenským, žiakov základných škôl plniacich si povinnú školskú dochádzku v školách mimo územia Slovenskej republiky alebo sa individuálne vzdelávajúcích v zahraničí a Slovákov žijúcich v zahraničí odporúčame:

- Metodické materiály zverejnené na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu: <https://www.statpedu.sk/sk/vzdelavanie/vzdelavanie-deti-cudzincov/>.
- Didakticko-metodický materiál *Rozprávky o Slovensku*: https://www.library.sk/arl-umb/en/detail-umb_un_cat.8-0277620-Rozpravky-o-Slovensku/
- Didaktické hry na podporu výučby slovenského jazyka *Krajina Hláskovo* a *Naše Slovensko*: ozpedagog@umb.sk

8 Odborné školstvo a duálne vzdelávanie

Štátne vzdelávacie programy a dodatky k ŠVP

Upozorňujeme školy, že s účinnosťou od 01.09.2021 (rozhodnutím č. 2021/9630:4-A2220) sa **zruší platnosť a účinnosť Dodatkov** k štátnym vzdelávacím programom pre odborné vzdelávanie a prípravu, ktorými boli aktualizované rámcové učebné plány a poznámky k rámcovým učebným plánom pre dennú formu štúdia. Informácia o zmene je uvedená na <https://siov.sk/vzdelavanie/odborne-vzdelavanie-a-priprava/> pod očíslovaným dodatkom štátneho vzdelávacieho programu nasledujúcim v poradí pri každej skupine odborov v záložke *Dodatky/VUP/VUO*.

Duálne vzdelávanie

- a. Metodické pokyny pre vstup žiaka, školy a zamestnávateľa do systému duálneho vzdelávania, manuál implementácie duálneho vzdelávania pre zamestnávateľa, školu a žiaka, vzorové dokumenty a ďalšie informácie k duálnemu vzdelávaniu sú zverejnené na <http://dualnysystem.sk/>. ŠIOV plánuje k 09/2021 spustenie informačného systému IS DUAL. IS DUAL predstavuje dátové prostredie, elektronické nástroje a kooperačno-komunikačnú infraštruktúru na spracovanie agendy implementácie prvkov systému duálneho vzdelávania a elektronizuje vybrané administratívne procesy podporujúce ich transparentnosť, efektivitu spracovania agendy systému duálneho vzdelávania.
- b. Informácie k príprave hlavných inštruktorov sú zverejnené na <https://www.ruzsr.sk/priprava-instruktorov>.
- c. Stredná odborná škola môže vykonávať skúšky na overenie odbornej spôsobilosti podľa § 15 zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní po získaní oprávnenia a v rozsahu odborov, ktoré má škola vedené v sieti škôl. O skúšku na overenie odbornej spôsobilosti môže požiadať aj osoba, ktorá má vykonávať činnosť hlavného inštruktora podľa § 21b ods. 2 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave.

9 Vzdelávanie v základných umeleckých školách a jazykových školách

Základné umelecké školy

(vyhláška MŠVVaŠ SR č. 324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole v znení vyhlášky č. 245/2011 Z. z.)

Priority/odporúčania

- a. Vzdelávanie sa uskutočňuje na základe schválených dokumentov určených pre základné umelecké školy*.
- b. Ak sa v škole vzdelávajú deti a žiaci so ŠVVP, v ŠkVP sa uvedú konkrétne podmienky vzdelávania pre týchto žiakov a spolupráca s odborníkmi participujúcimi na príprave IVP pre konkrétnych žiakov.
- c. Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje na všetkých pracoviskách ZUŠ zaradených v sieti škôl a školských zariadení iba v stanovených učebných priestoroch spĺňajúcich požiadavky technickej, prístrojovej a materiálovej vybavenosti**.

- d. Riaditelia ZUŠ vysielajú učiteľov ako pedagogický sprievod, pozorovateľov alebo ako predsedov a členov odborných komisií a porôt na súťaže, tvorivé dielne a prehliadky formou pracovných ciest.

Metodické a podporné materiály

- a. Aktuálne znenie Štátneho vzdelávacieho programu s dodatkami pre základné umelecké školy* : <https://www.statpedu.sk/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-zakladne-umelecke-skoly/>
- b. Základné a odporúčané materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ** : <http://www.minedu.sk/data/att/12825.pdf>
- c. Metodický pokyn na hodnotenie a klasifikáciu: <https://www.minedu.sk/metodicky-pokyn-c-212009-r-z-22-decembra-2009-na-klasifikaciju-a-hodnotenie-ziakov-zakladnych-umeleckych-skol/>

Jazykové školy

- a. Aktuálne platný Štátny vzdelávací program pre jazykové školy: <https://www.statpedu.sk/files/sk/svp/statny-vzdelavaci-program/svp-jazykove-skoly/statny-vzdelavaci-program-jazykove-skoly-2.pdf>
- b. Konceptia vzdelávania v jazykových školách: <https://www.statpedu.sk/files/sk/svp/statny-vzdelavaci-program/svp-jazykove-skoly/koncepcia-vzdelavania-jazykovych-skolach-2016.pdf>

10 Neformálne vzdelávanie

Súvisiaca legislatíva

- a. Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z.: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-282>
- b. Vyhláška č. 306/2009 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 15. júla 2009 o školskom klube detí, školskom stredisku záujmovej činnosti, centre voľného času, školskom hospodárstve a stredisku odbornej praxe: <https://www.minedu.sk/data/att/654.pdf>

Priority/odporúčania

- a. Rozprávať sa so žiakmi o ich voľnom čase a o ich záujmov, dávať im návrhy a usmerniť ich, ako sa môžu zapojiť do jednotlivých aktivít, príp. kde môžu nájsť informácie, ktoré ich zaujímajú.
- b. Ubezpečovať žiakov, že aj pasivita a oddych znamenajú zmysluplné využitie voľného času, ak práve teraz cítia takú potrebu. Dostatočný a kvalitný oddych je dôležitý pre duševné zdravie žiakov.
- c. Spolupracovať s detskými a mládežníckymi organizáciami s cieľom zabezpečiť pre žiakov bezpečný priestor pre trávenie voľného času

- d. Rozprávať sa s rodičmi/zákonnými zástupcami žiakov o tom, ako trávia voľný čas a o dôležitosti zabezpečiť pre dieťa podmienky pre zmysluplné využitie voľného času podľa jeho preferencií.

Metodické a podporné materiály

a. Metodické materiály:

- *Škola není jen o vzdělávání*, Národní pedagogický institut ČR, v českom jazyku: <https://www.youtube.com/watch?v=mCLCmsj1-Wo>
- *Společně to zvládneme – kapitola 4 – Volný čas*, Národní pedagogický institut ČR, v českom jazyku: <https://www.youtube.com/watch?v=eVvvx6nYtm4>
- Tipy na menej finančne náročné voľnočasové aktivity: <https://financer.com/sk/blog/tipy-ako-travit-volny-cas/>

b. Poskytovatelia programov (aj) neformálneho vzdelávania:

- IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže: <https://www.iuventa.sk/sk/IUVENTA-home.alej>
- Rada mládeže Slovenska: <https://mladez.sk/blog/>
- Rada mládeže Žilinského kraja: <https://www.rmzk.sk/category/ponuky/>
- Nadácia pre deti Slovenska: <https://www.nds.sk/>
- CEEV Živica: <https://zivica.sk/>
- YMCA na Slovensku: <https://ymca.sk/>
- Asociácia, pre mládež, vedu a techniku: <https://www.amavet.sk/>
- P-mat: <https://www.p-mat.sk/>
- Sytev: <https://sytev.sk/en>
- Online platforma Growni: <https://growni.sk/>
- I AMbitious Academy: <https://www.iambitious.sk/>
- Občianske združenie Mládež ulice: <https://mladezulice.sk/>
- Občianske združenie Ichtys: <http://www.ozichtys.sk/>
- Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu: <https://www.dofe.sk/sk/ako-zacat/>
- Občianske združenie Ulita: <https://ulita.sk/>
- Detská organizácia FÉNIX, o. z.: <https://www.do-fenix.sk/>
- Domka – Združenie saleziánskej mládeže: <https://www.domka.sk/>
- Laura, Združenie mladých: <https://www.laura-mladez.sk/>
- Strom života: Zasadte sa medzi nás: <https://stromzivota.sk/>
- eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí: <https://erko.sk/>

Centrá voľného času

Pri organizovaní [predmetových olympiád a postupových súťaží](#) a pri metodických konzultáciách v rámci práce s mládežou sa odporúča spolupracovať s OŠ OÚ a s IUVENTOU – Slovenským inštitútom mládeže.

Popularizácia vedy a techniky

Súvisiace dokumenty

Stratégia popularizácie vedy a techniky v spoločnosti: <https://www.minedu.sk/strategia-popularizacie-vedy-a-techniky-v-spolocnosti/>

Priority/odporúčania

Odporúčame podporovať záujem mladých ľudí o štúdium [prírodovedných](#) a [technických odborov](#) aj prostredníctvom:

- podujatí, multimediálnych výstupov, publikácií a vedecko-popularizačného portálu popularizujúcich vedu a techniku, ktoré zastrešuje Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky (NCP VaT): <https://ncpva.tcvtsr.sk/>, www.vedanadosah.sk, www.quark.sk, www.tyzdenvedy.sk, www.fvf.tcvtsr.sk,
- návštevy *Zážitkového centra vedy Aurelium* (ZCV Aurelium, www.aurelium.sk) so stálou expozíciou interaktívnych exponátov so zameraním na fyziku, matematiku, chémiu, elektrotechniku, magnetizmus, termodynamiku, strojárstvo, robotiku, optiku a pod.,
- zapojením sa do projektov a súťaží, ktoré podporujú zručnosti pri práci s technológiami 21. storočia, napr. projekt ocenený Nadáciou Pontis, *OpenLab*: <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/projekt/openlab>, súťaž *FIRST LEGO League*, FLL Slovensko o. z.: <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/projekt/first-lego-league>, vzdelávací projekt Greenpower Slovensko, Greenpower To Schools OZ: <https://www.generacia30.sk/edu-mapa/projekt/greenpower-slovensko>

Hra ako nástroj v práci s mládežou

Informácie o zdrojoch poznania a dát

Význam hry a fyzickej aktivity pre rozvoj dieťaťa, MENSA Slovensko, 2015: <https://www.mensa.sk/mensa-pre-deti/clanky/vyznam-hry-fyzickej-aktivity-pre-rozvoj-dietata>

Priority/odporúčania

- Využívať hry vo výchove k ľudským právam, multikultúrnej a mediálnej výchove, pričom nezabúdať na reflexiu.
- Vytvárať príležitosti pre žiakov, aby prostredníctvom hry zameranej na bádanie hľadali odpovede na rôzne problémy v rôznych predmetoch – napr. v matematike, fyzike či v dejepise.
- Vytvárať príležitosti pre PZ a OZ, aby získavali zručnosti v oblasti výberu vhodných hier vzhľadom na cieľovú skupinu a na kompetenciu vedenia reflexie.

Metodické a podporné materiály

- Možnosti využitia hry s legom na rozvoj kompetencií dieťaťa*, MPC: https://archiv.mpc-edu.sk/sites/default/files/publikacie/moznosti-vyuzitia-hry-s-legom-na-rozvoj-kompetencii-dietata_zal-na-webe.pdf

- b. *Hry a aktivity*, Otvorená hra: https://www.otvorenahra.sk/category/hry-a-aktivity/?gclid=CjwKCAjwL2BRA_EiwAacX32eUKvoKhLdVMku-dRyJBz4WwdtQA3MfzeQxEmz5b7TeQaGrgRkZvQhoCWmcQAvD_BwE
- c. *Hra a hračka ako podporný činiteľ v predprimárnej edukácii*: https://mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/grigelova_2.pdf
- d. *Child's play in the time of COVID: screen games are still 'real' play*, v anglickom jazyku: <https://theconversation.com/childs-play-in-the-time-of-covid-screen-games-are-still-real-play-145382>
- e. *Hra ako nástroj práce s mládežou*, IUVENTA, podujatia a aktivity: <https://www.pracasmladezou.sk/index.php/2021/05/03/hra-ako-nastroj-prace-s-mladezou/>

11 Vzdelávacie zdroje

11.1 Didaktické prostriedky so schvaľovacou a odporúčacou doložkou

- a. Databáza didaktických prostriedkov (zoznam učebníc, učebných textov a pracovných zošitov, ktorým bola vydaná schvaľovacia alebo odporúčacia doložka MŠVVaŠ SR a ktoré sú v procese schvaľovania) je zverejnená na <https://www.minedu.sk/dokumenty-schvalovacieho-procesu-didaktickych-prostriedkov/>.
- b. Informácie o poskytovaní príspevku na učebnice v školskom roku 2021/2022 sú dostupné na <https://www.minedu.sk/26862-sk/rok-2021/>.
- c. Kvalitu učebníc a ich súlad so ŠVP posudzujú recenzenti z registra recenzentov. V záujme odborného posudzovania didaktických prostriedkov sa môžu PZ a OZ **prihlasovať do registra recenzentov** pre všeobecno-vzdelávacie predmety a pre odborné vzdelávanie a prípravu v zmysle požadovaných kritérií a dokladov zverejnených na <https://siov.sk/kriteria-pre-recenzentov/> a <https://www.statpedu.sk/sk/svp/ucebnice-didakticke-prostriedky/register-recenzentov/>.

11.2 Digitálne vzdelávacie zdroje

- a. Digitálny vzdelávací obsah pre MŠ, ZŠ, SOŠ a gymnáziá nájdete na <https://wiki.iedu.sk/landing> alebo na <https://www.edu-centrum.sk/deo/>.
- b. Učebné zdroje na vyučovanie filozofie na gymnáziách ako čiastočnú náhradu za učebnicu filozofie sú zverejnené na <https://www.statpedu.sk/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/metodicke-listy-filozofia.html>.
- c. Databáza vzdelávacích videí projektu EDU TV vybraných predmetov pre 6. až 9. ročník základných škôl spracovaných v gescii MŠVVaŠ SR, ktoré sú spracované v súlade s cieľmi a vzdelávacími štandardmi ŠVP ako pomôcka pre žiakov, ktorí nemôžu byť prítomní na vyučovaní. Videá sú zverejnené na <https://wiki.iedu.sk/resources/browser/edu-tv>.

- d. Vzdelávacie videá pre 1. až 5. ročník ZŠ pripravuje ŠPÚ ako súčasť aktivít národného projektu *Profesijný rozvoj učiteľov (TEACHERS)*. Zaujímavosť o prípravu a spracovanie edukačných videí sa môžu prihlasovať prostredníctvom formulárov na webovom sídle ŠPÚ: <https://www.statpedu.sk/sk/distančne-vzdelavanie/edutv/>. Učiteľom, ktorí budú edukačné videá pripravovať poskytne ŠPÚ metodickú podporu vo forme konzultácií. Národný projekt *Profesijný rozvoj učiteľov (TEACHERS)* je realizovaný vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

12 Voľba kariéry a celoživotné vzdelávanie

12.1 Kariérová výchova a poradenstvo, prijímanie na stredné školy

Priority/odporúčania

Pri realizácii kariérovej výchovy a kariérového poradenstva v školách a školských zariadeniach odporúčame:

- a. realizovať kariérové poradenstvo na škole najmä prostredníctvom funkcie kariérového poradcu, ktorý úzko spolupracuje s kariérovým poradcom pôsobiacim na CPPPaP v príslušnom okrese s kompetenciou vykonávať najmä diagnostiku, koordinovať informácie o potrebách trhu práce a metodicky usmerňovať kariérové poradenstvo a kariérovú výchovu v školách a školských zariadeniach vo svojej územnej pôsobnosti,
- b. sprístupňovať všetkým žiakom informácie, ktoré môžu ovplyvniť ich rozhodnutie o budúcom štúdiu alebo kariére a ponúkať im zároveň testovanie zamerané na zisťovanie predpokladov pre budúce štúdium,
- c. osobitne sa zamerať na posilnenie poradenstva pri voľbe ďalšieho štúdia skupín žiakov, ktorým hrozí predčasné ukončenie školskej dochádzky a zefektívniť kooperáciu rodiny a školy s cieľom zvýšiť motiváciu žiakov dosiahnuť stupeň nižšieho stredného vzdelania,
- d. pri žiakoch so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami včasne identifikovať špecifiká kariérového vývinu a brať ohľad na charakteristiku jednotlivých druhov zdravotných postihnutí/znevýhodnení/vývinových porúch a v tejto súvislosti intenzívne spolupracovať s príslušnými OZ a inštitúciami (napr. ČŠPPP),
- e. podporovať rozhodovanie žiakov o budúcom štúdiu alebo kariére podľa požiadaviek trhu práce a s týmto cieľom spolupracovať so zamestnávateľmi SŠ, s ÚPSVaR SR a osobitne podporovať záujem žiakov o štúdium v systéme duálneho vzdelávania v rámci odborného vzdelávania a prípravy na stredných školách.

Metodické a podporné materiály

- a. Informácie o kompetenciách v oblasti kariérovej výchovy a poradenstva nájdete na <https://www.minedu.sk/zmeny-v-karierovom-poradenstve-v-systeme-regionalneho-skolstva-od-192019/>.

- b. Metodické usmerňovanie v oblasti kariérového poradenstva a kariérovej výchovy zabezpečuje VÚDPaP, na ktorého webovom sídle nájdete informácie o:
- procesných štandardoch odborných a odbornometodických činností: <https://vudpap.sk/standardy/>
  - profesijnom inovačnom vzdelávaní: <https://vudpap.sk/x/projekty/standardy/vzdelavanie-a-rozvoj-ludskych-zdrojov/inovativne-prvky-v-kvapvs/> a
  - metodických postupoch: <https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2020/12/Karierova-vychova-pre-skoly.pdf>.
- c. Informácie o možnostiach profesijného rozvoja v kariérovom poradenstve a medzinárodnej výmeny skúseností poskytuje centrum Euroguidance a Združenie pre kariérové poradenstvo a kariérový rozvoj: <https://www.euroguidance.sk/>, <https://rozvojkariery.sk/karierove-poradenstvo/>, <https://iaevgconference2019.sk/vystupy/?lang=sk>.
- d. Informácie o kariérovej výchove a kariérovom poradenstve pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nájdete na <https://www.komposyt.sk/pre-ziakov/spravny-vyber-skoly-uspesna-kariera/ake-ucebne-studijne-odbory-su-vhodne-pre-ziakov-so-zdravotnym-postihnutim>.

Prijímanie na stredné školy

- a. Informácie, ktoré môžu pomôcť pri výbere školy, sú zverejnené na <http://mapaskol.iedu.sk>.
- b. Súhrnné, pravidelne aktualizované informácie o možnostiach štúdia na stredných školách v aktuálnom školskom roku sú zverejnené v časti *Ako na stredné školy?* na https://www.cvtisr.sk/skolstvo/regionalneskolstvo.html?page_id=10267.
- c. Profilové predmety na prijímacie skúšky na SŠ pre školský rok 2021/2022 sú zverejnené na <https://www.minedu.sk/profilove-predmety-na-prijimacie-skusky-na-stredne-skoly/>.
- d. Informácie týkajúce sa možností štúdia na stredných školách – plánované počty žiakov, záujem žiakov o štúdium, o kritériách prijímania na jednotlivé SŠ, informácie z Testovania 5 a 9 a maturít nájdete na <http://www.svs.edu.sk/proforient.aspx>. Školám odporúčame v oblasti profesijnej orientácie a prechodu žiakov zo ZŠ na SŠ poskytovať požadované informácie a komunikovať s jednotlivými ŠVS: <http://www.svs.edu.sk/prehlady.aspx>.

12.2 Celoživotné vzdelávanie

(zákon č. 568/2009 Z. z.)

Podľa uvedeného zákona môžu stredné odborné školy:

- a. Získať akreditáciu na vzdelávacie programy zodpovedajúce študijným odborom alebo učebným odborom, ktoré sú uvedené pre príslušnú školu v sieti a poskytovať akreditované **vzdelávacie programy pre dospelých** podľa zákona. **Podmienky** na získanie **akreditácie** vzdelávacích programov sú zverejnené na <http://isdv.iedu.sk/Schools.aspx>.

- b. Požiadat' o **udelenie oprávnenia na vykonávanie skúšky na overenie odbornej spôsobilosti** v rámci vybraných kvalifikácií. Informácie o skúškach na overenie odbornej spôsobilosti sú zverejnené na <http://isdv.iedu.sk/Eligibility.aspx>.

Informálne učenie sa ako cesta k získaniu kvalifikácie

V súvislosti s realizáciou národného projektu *Systém overovania kvalifikácií v SR*, realizovaného v rámci prioritnej osi 1 Vzdelávanie operačného programu Ľudské zdroje, by sme chceli upozorniť na rôzne spôsoby a výhody informálneho učenia sa, ktoré nám umožňujú nadobúdať nové vedomosti, zručnosti a kompetencie na základe každodenných skúseností a činností v rodine, v práci a vo voľnom čase, vrátane seba vzdelávania.

Spôsoby informálneho učenia sa	Výhody informálneho učenia sa
<p><u>mimo pracoviska:</u> prednáška, workshop, brainstorming, simulácia, demonštrovanie, prípadové štúdie, hranie rolí, teambuilding, outdoorové aktivity</p> <p><u>na pracovisku:</u> inštrukcie pri výkone práce, coaching, mentoring, counselling, asistovanie, poverenie úlohou, rotácia práce, pracovné porady</p>	<p>prirodzenosť, intuitívnosť, umožnenie sebarozvoja človeka, podporovanie jeho zvedavosti, absencia stresu a nudy, nízke finančné náklady, časová nenáročnosť, posilňovanie vzájomnej dôvery v interpersonálnych vzťahoch, neviazanie sa na obmedzené prostredie, minimalizácia odporu k učeniu, nevyžadovanie si predchádzajúcich skúseností od jednotlivca</p>

- a. Odporúčame sledovať informácie o postupe realizácie jednotlivých aktivít projektu na stránke <https://siov.sk/narodny-projekt-system-overovania-kvalifikacii/> a zapojiť sa doň.
- b. Sledovať karty overených kvalifikácií, ktoré sú na https://www.kvalifikacie.sk/kartoteka-kariet-kvalifikacii#. Informálnym učením sa alebo neformálnym vzdelávaním je možné nadobudnúť kvalifikácie, ako sú napríklad umelecký drotár, výrobca kraslíc, košíkár, či triedič odpadov.

Európsky týždeň odborného vzdelávania 2021

Informácie o *Európskom týždni odborného vzdelávania 2021* sledujte na <https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/> alebo <https://mesiacvzdelavania.sk/>.

Europass

Národné centrum Europass (ŠIOV) organizuje semináre o využívaní Europassu pri plánovaní, budovaní a rozvoji kariéry. Školenia pre žiacke kolektívy, pedagógov alebo ďalších zúčastnených sa realizujú počas celého školského roka na základe dohody alebo v termínoch oznámených prostredníctvom webovej stránky, na ktorej sú aj ďalšie informácie a materiály: <https://europass.sk/>. Európska platforma Europass s novými funkciami a možnosťami využitia je dostupná na <https://europa.eu/>.

Zabezpečovanie kvality

Projekt QUANTUM – Sieť kvality, ktorý realizuje aj v roku 2021 ŠIOV, je zameraný na podporu zabezpečovania kvality v odbornom vzdelávaní a príprave prostredníctvom sietí kvality, ktoré budú združovať aktérov v tejto oblasti a podporovať výmenu informácií a dobrej praxe. Jedným z projektových výstupov bude návrh systému trasovania absolventov na úrovni škôl. Informácie o projekte sú zverejnené na <https://siov.sk/medzinarodna-spolupraca/europske->

[iniciativy/narodne-referencne-miesto-pre-egavet/](#). Školy, ktoré majú záujem o zapojenie do siete kvality v SR, môžu kontaktovať egavet@siov.sk.

Národné referenčné miesto pre EQAVET (ŠIOV) poskytuje informácie a školenia pre pedagogických zamestnancov v oblasti zabezpečovania kvality. Školenia zamerané na rôzne aspekty zabezpečovania kvality vo vzdelávaní a využívaní metódy vzájomného hodnotenia (peerreview) sa realizujú počas celého školského roka na základe dohody alebo v termínoch oznámených prostredníctvom webovej stránky www.okvalite.sk.

EPALE

Elektronická platforma vzdelávania dospelých www.epale.sk slúži všetkým záujemcom o aktuálne informácie v oblasti vzdelávania dospelých. Portál prináša odborné články, aktuálne informácie o politikách EÚ v oblasti vzdelávania, informácie o konferenciách, školeniach a iných podujatiach. Prostredníctvom portálu je možné informovať o svojich projektoch, zaujímavých výsledkoch, publikáciách alebo podujatiach, prípadne si nájsť projektových partnerov. Národná podporná služba EPALE (ŠIOV) poskytne v prípade záujmu ďalšie informácie na epale@siov.sk alebo 0903 469 017.

12.3 Možnosti štúdia na vysokých školách

(§ 55 – 57 zákona č. 131/2002 Z. z.)

- a. Právo študovať na vysokej škole zvolený študijný program má podľa § 55 zákona každý, ak splní základné podmienky prijatia na štúdium a ďalšie podmienky určené vysokou školou poskytujúcou zvolený študijný program.
- b. Základnou **podmienkou prijatia** na bakalárske štúdium alebo na štúdium spojeného študijného programu (spájajúci prvý a druhý stupeň) je podľa § 56 ods. 1 zákona získanie úplného stredného vzdelania alebo úplného stredného odborného vzdelania.
- c. Ak sa študijný program uskutočňuje na fakulte, **vysoká škola alebo fakulta môže** podľa § 57 ods. 1 zákona, **určiť na prijatie na štúdium** jednotlivých študijných programov **ďalšie podmienky** s cieľom zabezpečiť, aby sa na štúdium dostali uchádzači s potrebnými schopnosťami a predpokladmi.
- d. **Zoznam** jednotlivých **vysokých škôl** s hyperlinkovým prepojením na ich stránky je zverejnený na <https://www.minedu.sk/vysoke-skoly-v-slovenskej-republike/>.
- e. Pri výbere vysokej školy odporúčame preveriť si akreditáciu vybraného študijného programu. **Zoznam akreditovaných študijných programov** nájdete na <https://www.portalvs.sk/sk/morho>.
- f. **Termín podávania prihlášok** a **termíny prijímacieho konania** si určuje každá vysoká škola zvlášť a sú zverejnené aj na <https://www.portalvs.sk/sk/terminy?from=menu1>.
- g. **Elektronickú prihlášku** na vysokú školu nájdete na <https://www.prihlaskavs.sk/sk/>.

Všetky ďalšie dôležité informácie je možné nájsť na <https://www.portalvs.sk/sk/> alebo <https://www.minedu.sk/vysoke-skolstvo/>.

13 Granty a medzinárodné projekty

Štipendiá a granty

Informácie o aktuálnych možnostiach ohľadne štipendií a grantov, najmä pre pobyty v zahraničí pre žiakov a učiteľov základných aj stredných škôl sú pravidelne zverejňované na stránke agentúry SAIA, n. o. <https://www.saia.sk/sk/main/stipendia/>. Databáza obsahuje ponuky, ktoré priamo administruje SAIA, n. o., ale aj základné informácie o ponukách iných grantových agentúr.

Program Erasmus+

Program Erasmus+ je programom Európskej únie, ktorý podporuje aktivity v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy mládeže a športu. V programovom období 2021 – 2027 finančne podporí projekty najmä v prioritných oblastiach:

- *Inklúzia*: rozvoj PZ a OZ a pracovníkov s mládežou pri práci s diverzifikovanými skupinami ľudí s rôznorodým sociálnym, ekonomickým či etnickým profilom alebo zdravotným znevýhodnením.
- *Zelený Erasmus*: rozvoj vedomostí, zručností, postojov v témach súvisiacich so životným prostredím a udržateľným rozvojom.
- *Digitalizácia*: stimulácia pedagogických zamestnancov pri tvorbe a využívaní digitálnych nástrojov a obsahov, zvyšovanie investícií do platforiem pre virtuálnu spoluprácu a digitálne vzdelávanie.

Spravidca programom Erasmus+ – prehľad všetkých aktivít financovaných z programu: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_sk

Odporúča sa využívať možnosti na predkladanie projektov v rámci programu s cieľom podporiť rozvoj školy a prostredníctvom projektovej činnosti podporiť internacionalizáciu, budovanie kapacít a umožniť vývoj inovatívnych postupov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy v kategóriách:

- *Projekty mobility jednotlivcov (KA1)*: mobilita PZ, OZ, žiakov a pracovníkov s mládežou, hostovanie expertov a PZ, projekty v oblasti participácie,
- *Partnerstvá pre spoluprácu (KA2)*: partnerstvá spolupráce, partnerstvá malého rozsahu.

Metodické a podporné materiály

- a. Bližšie informácie o programe: www.erasmusplus.sk, www.eurodesk.sk
- b. Užitočné dokumenty súvisiace s realizáciou programu: https://www.erasmusplus.sk/erasmus_2021_2027/index.php?sw=1
- c. Príručky, prehľady s možnosťami potenciálneho využitia programu a analýzu dopadov na jednotlivé stupne vzdelávania: <https://www.erasmusplus.sk/index.php?sw=31>

Future Leaders Exchange Program (FLEX)

Štipendijný program pre stredoškóľakov plne financovaný vládou USA a spravovaný Úradom pre vzdelávacie a kultúrne záležitosti (ECA) amerického Ministerstva zahraničných vecí.

- a. Cieľom programu je podpora individuálnej medzinárodnej mobility. Poskytuje žiakom stredných škôl možnosť stráviť rok v americkej hosťovskej rodine a študovať na americkej strednej škole.

- b. Nábor, výber, školenie pred odchodom a cestovné náležitosti organizuje American Councils for International Education. Ďalšie informácie v slovenskom jazyku sú na <https://granty.saia.sk/Pages/ProgramDetail.aspx?Program=725>,
<https://www.slovakia.americancouncils.org/flex-sk>,
<https://www.facebook.com/flexslovakia/>
- c. Žiadosti sa podávajú online na <https://ais.americancouncils.org/flex>.

Holocaust Teacher Training

Letný tréningový program o výučbe holokaustu pre učiteľov stredných škôl a druhého stupňa základných škôl v USA.

- a. Cieľom programu je podporiť individuálnu mobilitu učiteľov histórie a súvisiacich predmetov zameranú na vyučovanie o holokauste, oboznámiť učiteľov s novými výučbovými technikami a vzájomnou interakciou s učiteľmi z rôznych krajín sveta získať nové perspektívy výučby histórie holokaustu.
- b. Týždenného programu pre učiteľov na vybraných amerických školách sa môžu zúčastniť počas letných mesiacov spravidla každý rok dvaja učitelia zo Slovenska. Viac informácií: <https://sk.usembassy.gov/sk/education-culture-sk/program-o-vyucbe-holokaustu-pre-ucitelov/>
- c. Metodické a podporné materiály v anglickom jazyku:
<https://www.yadvashem.org/education.html> a
<https://www.yadvashem.org/education/educational-materials.html>

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2022/2023

Príloha 1

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		27. október 2022 (štvrtok)	28. október – 31. október 2022	2. november 2022 (streda)
vianočné		22. december 2022 (štvrtok)	23. december 2022 – 5. január 2023	9. január 2023 (pondelok)
polročné		2. február 2023 (štvrtok)	3. február 2023 (piatok)	6. február 2023 (pondelok)
jarné	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	17. február 2023 (piatok)	20. február – 24. február 2023	27. február 2023 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	24. február 2023 (piatok)	27. február – 3. marec 2023	6. marec 2023 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	3. marec 2023 (piatok)	6. marec – 10. marec 2023	13. marec 2023 (pondelok)
veľkonočné		5. apríl 2023 (streda)	6. apríl – 11. apríl 2023	12. apríl 2023 (streda)
letné		30. jún 2023 (piatok)	1. júl – 31. august 2023	4. september 2023 (pondelok)

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2023/2024

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		27. október 2023 (piatok)	30. október– 31. október 2023	2. november 2023 (štvrtok)
vianočné		22. december 2023 (piatok)	23. december 2023 – 5. január 2024	8. január 2024 (pondelok)
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	16. február 2024 (piatok)	19. február – 23. február 2024	26. február 2024 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	23. február 2024 (piatok)	26. február – 1. marec 2024	4. marec 2024 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	1. marec 2024 (piatok)	4. marec – 8. marec 2024	11. marec 2024 (pondelok)
veľkonočné		27. marec 2024 (streda)	28. marec – 2. apríl 2024	3. apríl 2024 (streda)
letné		28. jún 2024 (piatok)	1. júl– 30. august 2024	2. september 2024 (pondelok)

Použité skratky

Príloha 2

CPPPaP	centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
CŠPP	centrum špeciálno-pedagogického poradenstva
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky
DCVV	Detské centrum pre vzdelávanie a výskum
ECML	Európske centrum pre moderné jazyky Rady Európy
ISTŽ	Informačný systém testovania žiakov
IVP	individuálny vzdelávací plán
MPC	Metodicko-pedagogické centrum
MRK	marginalizované komunity
MŠ	materská škola
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OSN	Organizácia spojených národov
OŠ OÚ	odbor školstva okresného úradu v sídle kraja
OZ	odborní zamestnanci
PZ	pedagogickí zamestnanci
RIS	rezortný informačný systém
SOŠ	stredná odborná škola
SR	Slovenská republika
SŠ	stredná škola
SZP	sociálne znevýhodnené prostredie
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠkVP	školský vzdelávací program
ŠPÚ	Štátny pedagogický ústav
ŠVP	štátny vzdelávací program
ŠVS	školské výpočtové stredisko
ŠVVP	špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
VJM	vyučovací jazyk maďarský
VJNM	vyučovací jazyk národnostnej menšiny
VPaP	výchovné poradenstvo a prevencia
VÚDPaP	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
ZŠ	základná škola
ŽŠR	žiacke školské rady
ZUŠ	základná umelecká škola